

AUTOREFERAT
OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH,
DYDAKTYCZNYCH, POPULARYZATORSKICH I
ORGANIZACYJNYCH (w języku polskim)

Dr Aldona Mrówczyńska-Kamińska
Wydział Ekonomiczno-Społeczny
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Spis treści:

1.	Posiadane dyplomy i stopnie naukowe według daty ich uzyskania.....	2
2.	Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych.....	2
3.	Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.).....	3
3.1	Tytuł osiągnięcia naukowego, autor, wydawnictwo, miejsce i rok wydania.....	3
3.2	Omówienie celu naukowego rozprawy, osiągniętych wyników i podstawowych wniosków.....	3
4.	Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych.....	13
4.1	Problematyka badawcza.....	13
4.2	Statystyka publikacji.....	22
4.3	Udział w projektach badawczych.....	23
4.4	Nagrody i wyróżnienia za działalność naukową.....	24
4.5	Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych.....	24
5.	Działalność dydaktyczna, popularyzatorska oraz organizacyjna.....	25

1. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe według daty ich uzyskania

Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, Wydział Ekonomii Akademii Ekonomicznej (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) w Poznaniu, 2003 rok. Tytuł rozprawy doktorskiej „*Agrobiznes w Polsce: Regionalne zróżnicowanie rozwoju*” promotor prof. dr hab. Walenty Poczta.

Dyplom ukończenia Studium Podyplomowego pt. „*Wieś i rolnictwo w procesie integracji z Unią Europejską*” (zasady korzystania z funduszy przedakcesyjnych, rolnych i strukturalnych UE)” na Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Poznaniu, 2001 rok.

Ukończenie kursu z przygotowania pedagogicznego Akademia Rolnicza (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Poznaniu, 1999 rok

Tytuł magistra, Wydział Ekonomii, Akademia Ekonomiczna (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) w Poznaniu, 1999 rok.

2. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Od 1.10.2003 roku do chwili obecnej jestem zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (była Akademia Rolnicza).

Od 1.10.2005 roku do 30.09.2014 roku byłam zatrudniona na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Zawodowej „Kadry dla Europy” (obecnie Wyższa Szkoła Techniczno-Humanistyczna „Kadry dla Europy”) w Poznaniu.

W okresie od 27.12.2004 roku do 20.08.2005 roku w związku z zajściem w ciążę przebywałam na zwolnieniu lekarskim. Podczas całego okresu zatrudnienia miałam dwa urlopy macierzyńskie od 21.08.2005 roku do 20.12.2005 roku i od 22.12.2010 roku do 10.05.2011 roku.

3. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

3.1 Tytuł osiągnięcia naukowego, autor, wydawnictwo, miejsce i rok wydania

„Gospodarka żywnościowa w krajach Unii Europejskiej. Kierunki rozwoju, przepływy i współzależności”, autor: Aldona Mrówczyńska-Kamińska, Wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań, 2015, ISBN 978-83-7160-768-4, ss. 263 (ankes w formie pdf na płycie CD)

3.2 Omówienie celu naukowego rozprawy, osiągniętych wyników i podstawowych wniosków

Jako osiągnięcie naukowe (w rozumieniu Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Art. 16 ust. 2), które uznaję za znaczący wkład w rozwój nauk ekonomicznych, wskazuję monografię mojego autorstwa pt.: „*Gospodarka żywnościowa w krajach Unii Europejskiej. Kierunki rozwoju, przepływy i współzależności*”.

Wybór tematu książki wynikał z wieloletniej pracy badawczej, która koncentrowała się wokół rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej w skali lokalnej, następnie krajowej i regionalnej, skończywszy na aspekcie międzynarodowym. Głównym i najważniejszym elementem prowadzonych analiz było wykorzystanie tablic przepływów międzygałęziowych, czyli metody input-output Leontiefa, do badania rozwoju agrobiznesu. W literaturze krajowej, ale także międzynarodowej brakuje szerokich analiz dotyczących rozwoju rolnictwa i agrobiznesu z wykorzystaniem bilansów przepływów międzygałęziowych. Główną zaletą takich badań jest możliwość oceny przepływów międzygałęziowych w rolnictwie i całym agrobiznesie oraz ich powiązania z całą gospodarką narodową. Pozwala to z jednej strony ocenić rolę samozaopatrzenia w badanym sektorze, z drugiej rolę sektorów pozarolniczych w układzie produktów i podmiotów. Wykorzystanie tablic przepływów międzygałęziowych pozwala ustalić wielkość i strukturę strumieni produktów zasilających agrobiznes, rozdysponowanie jego produktów i ocenę elementów popytu końcowego (spożycia, akumulacji). Dzięki temu można określić pozycję poszczególnych sfer np. rolnictwa w agrobiznesie, a także na tle innych sektorów gospodarki narodowej. Ważną kwestią badań

nad agrobiznesem jest także problem udziału eksportu produktów rolno-żywnościowych w łącznym, bądź końcowym popycie na te produkty, jak też perspektywa importochłonności tego sektora. Brak takiego typu analiz w polskiej literaturze był jednym z najważniejszych argumentów, który skłonił mnie do podjęcia tego tematu.

Agrobiznes (nazywany też gospodarką żywnościową) jest jednym z najważniejszych subsystemów gospodarki narodowej, obejmującym w zasadzie wszystkie gałęzie gospodarki, efektem którego jest wytwarzanie produktów żywnościowych. Żywność z kolei stanowi elementarne dobro i jest przedmiotem ciągłych trosk, zabiegów każdego społeczeństwa o jej posiadanie w odpowiedniej ilości, jakości i wartości odżywczej. Przez wiele stuleci żywność była dostarczana przez samo rolnictwo. Jednak w miarę rozwoju gospodarczego i społecznego podziału pracy z rolnictwa wyodrębniły się poszczególne wytwórczości związane z produkcją żywności, a ponadto w produkcji żywności zaczęły uczestniczyć wszystkie inne działy gospodarki, wspólnie tworząc agrobiznes. Sama teoria agrobiznesu powstała dopiero w połowie XX wieku na podstawie obserwacji rozwoju gospodarczego w Stanach Zjednoczonych. Szczegółowy opis zależności występujących w agrobiznesie, pomiędzy rolnictwem, przemysłem spożywczym i wszystkimi pozostałymi gałęziami gospodarki narodowej, które związane są z produkcją i dystrybucją żywności, został przedstawiony przez amerykańskich uczonych J. H. Davisa i R. Goldberga, w książce już uznanej za dzieło klasyczne „*A concept of agribusiness*”. W XXI wieku żywność powstaje w złożonym organizmie wzajemnie powiązanych ze sobą członów całego kompleksu żywnościowego. Z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego danego kraju ważne miejsce w polityce gospodarczej zajmuje określenie miejsca i roli rolnictwa oraz całego agrobiznesu w gospodarce narodowej oraz wskazanie kierunków jego rozwoju. W poszukiwaniu kierunków tego rozwoju ważna wydaje się interpretacja doświadczeń światowych. W kształtowaniu polityki rolniczej i żywnościowej, w rozwiązywaniu najważniejszych problemów dotyczących rolnictwa i całego agrobiznesu, często ma miejsce odwoływanie się do rozwiązań i doświadczeń krajów o wyższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Teorie rozwoju gospodarczego wskazują, że doświadczenia krajów wysoko rozwiniętych można traktować, jako przykład pragmatycznego postępowania w rozwoju gospodarczym i społecznym krajów o niższym poziomie rozwoju. Jednak, aby korzystać z rozwiązań dotyczących kształtowania dróg rozwojowych rolnictwa i agrobiznesu w poszczególnych krajach, ważne jest dokładne przeanalizowanie sytuacji w sektorze rolno-żywnościowym na poziomie danego kraju. Międzynarodowe analizy i porównania zajmują bardzo ważne miejsce w studiach nad rozwojem wsi, rolnictwa i agrobiznesu, pozwalają na

określenie kierunków jego przemian i wskazania czynników rozwojowych. Z tego względu ważne wydaje się obiektywne przedstawienie i interpretacja występujących prawidłowości rozwojowych w rolnictwie i całym agrobiznesie w poszczególnych krajach UE. Dla potrzeb rozwiązywania problemów rolnictwa i agrobiznesu w konkretnym kraju, ważne jest nie tylko prawidłowe wskazanie drogi jego rozwoju, lecz również ustalenie jak jest w rzeczywistości i jakie są warunki rozwojowe. Analiza sytuacji w europejskim agrobiznesie została przeprowadzona przede wszystkim po to, aby rozszerzyć wiedzę i doświadczenia wynikające z drogi rozwojowej i stanu agrobiznesu w krajach UE. Badania nad rozwojem agrobiznesu przy wykorzystaniu szeroko pojętej metody przepływów międzygałęziowych są ważnym elementem wykorzystywanym w teoriach głównego nurtu ekonomii (teoriach wzrostu i rozwoju gospodarczego).

Podstawowym celem przeprowadzonych badań w rozprawie była ocena adekwatności teorii agrobiznesu (gospodarki żywnościowej) do analizy przemian zachodzących w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej. Celem poznawczym rozprawy naukowej było przede wszystkim wskazanie w ujęciu dynamicznym udziału i przemian agrobiznesu w gospodarce narodowej krajów Unii Europejskiej. Celem użytecznym analiz była ocena przepływów międzygałęziowych w agrobiznesie, której podstawą jest metoda nakładów i wyników (*input-output analysis*), co pozwoliło na przeprowadzenie wywodów naukowych, których efektem jest określenie zależności pomiędzy sferami sektora rolno-żywnościowego oraz w stosunku do całej gospodarki narodowej w krajach Unii Europejskiej. Wnioski z badań wpisują się w nurt strukturalistyczny teorii głównego nurtu ekonomii w zakresie badania zależności pomiędzy agrobiznesem a gospodarką narodową. Chodzi zarówno o badanie struktur wewnętrznych agrobiznesu, a także określenie jego udziału w gospodarce narodowej. Analiza struktur gospodarczych i społecznych oraz zmian, które w nich zachodzą jest ważnym zagadnieniem w teorii rozwoju gospodarczego. W ramach tych struktur istotny jest udział i rola poszczególnych sektorów agrobiznesu (przemysłu, rolnictwa i usług) w gospodarce danego kraju. Przeprowadzone badania wpisują się w obszar badań dotyczących rozwoju strukturalnego gospodarki narodowej. Stanowią wkład do dyskusji dotyczącej przemian strukturalnych w europejskim agrobiznesie. Z jednej strony wskazują na stan rozwoju rolnictwa i agrobiznesu w Unii Europejskiej, a z drugiej wskazują kierunek jego rozwoju, głównie w nowych krajach członkowskich i określają czynniki rozwojowe. **Wartość dodaną zrealizowanych badań stanowi empiryczna ocena stanu i rozwoju agrobiznesu w krajach Unii Europejskiej. Rozprawa uzupełnia dorobek nauk ekonomicznych o kompleksowe ujęcie agrobiznesu w gospodarce narodowej krajów UE. Część**

empiryczna książki oraz zidentyfikowane współczesne prawidłowości rozwojowe i zależności pomiędzy sferami agrobiznesu w Unii Europejskiej stanowią mój oryginalny wkład w badania nad zagadnieniem agrobiznesu w ekonomii.

Ważnym zagadnieniem przeprowadzonych analiz była także wstępna ocena powiązania agrobiznesu z ochroną środowiska w krajach Unii Europejskiej przy wykorzystaniu danych z Europejskich Rachunków Ekonomicznych Środowiska. Wyniki badań empirycznych w tym zakresie stanowią wkład do teorii ekonomii środowiskowej. Wnioski z przeprowadzonych badań powinny inspirować do przemyśleń i mogą być istotne dla decydentów różnych szczebli, w szczególności, gdy idzie o właściwą alokację środków publicznych. Wnioski te można także wykorzystać dla kształtowania Wspólnej Polityki Rolnej na obszarze Unii Europejskiej. Istotne znaczenie mogą mieć również do kształtowania polskiego agrobiznesu.

Mając na uwadze stan rozwoju, złożoność struktur oraz zmiany struktury wewnętrznej agrobiznesu, a także zważywszy na cele badań wyznaczono następujące hipotezy badawcze:

1. Poziom rozwoju gospodarczego poszczególnych krajów determinuje rolę i udział agrobiznesu w gospodarce narodowej. Udział agrobiznesu w dochodzie narodowym maleje, jednak przy bardzo wysokim poziomie PKB *per capita*, zaczyna się stabilizować na wyższym poziomie od najniższego.
2. W miarę rozwoju gospodarczego zmienia się wewnętrzna struktura agrobiznesu przy jednoczesnym wzroście wytwarzanego produktu, a agrobiznes w dalszym ciągu pozostaje jednym z najważniejszych subsystemów gospodarki narodowej w poszczególnych krajach Unii Europejskiej.

W celu weryfikacji założonych hipotez rozprawa została podzielona na dwie części: teoretyczno-metodologiczną i empiryczną.

W pierwszej części rozprawy przedstawiono proces wyodrębnienia i formułowania się agrobiznesu w ujęciu historycznym jako subsystemu gospodarki narodowej, genezę i założenia teorii agrobiznesu, delimitację pojęć agrobiznesu i strukturę tego działu gospodarki narodowej. Pozwoliło to określić prawidłowości rozwoju i funkcjonowania tego subsystemu, jako współzależnego układu trzech sfer: przemysłów wytwarzających środki produkcji dla rolnictwa i przemysłu spożywczego, rolnictwa właściwego oraz przemysłu spożywczego. W tej części pracy znalazło się kilka powtórzeń z wcześniejszych prac, dotyczących przede wszystkim definicji agrobiznesu, niektórych aspektów dotyczących

powstawania i rozwoju teorii agrobiznesu oraz prawidłowości rozwojowych tego subsystemu gospodarki narodowej. Wynikało to przede wszystkim z niezmienności definicji agrobiznesu i prawidłowości rozwojowych tego sektora. W monografii przedstawionej do oceny rozbudowano znacznie część dotyczącą teorii agrobiznesu, rozwoju i wzrostu gospodarczego. Wykorzystano w tym zakresie współczesną literaturę polską i zagraniczną. Na podstawie obszernego opisu teorii agrobiznesu, wzrostu i rozwoju gospodarczego, sformułowano aktualną definicję agrobiznesu oraz określono prawidłowości jego rozwoju we współczesnej gospodarce dla całego obszaru Unii Europejskiej. W tym miejscu należy również wskazać na zbieżność metodyki badań we wcześniejszych pracach i przedstawionej do oceny monografii. Bilanse przepływów międzygałęziowych są jedynym dostępnym materiałem statystycznym, który umożliwia przeprowadzenie badań dotyczących stanu i rozwoju agrobiznesu zarówno w Polsce, jak i w krajach Unii Europejskiej. Ten aspekt wymusza stosowanie podobnej metodyki badań. Wskazać jednak należy na to, że np. w pracy doktorskiej metoda *input-output* posłużyła tylko do wyliczenia wielkości i struktury wewnętrznej gospodarki żywnościowej w Polsce w zakresie potencjału wytwórczego oraz wyników produkcyjnych i dochodowych, zaopatrzenia materiałowego oraz tworzenia i rozdysponowania podaży produktów w rolnictwie i przemyśle spożywczym. Zakres czasowy tych badań dotyczył okresu od 1995 roku do 1999 roku, a głównym materiałem badawczym wykorzystywanym do analiz przeprowadzonych w pracy doktorskiej były „*Rachunki podaży i wykorzystania wyrobów i usług*”¹ dla Polski z lat 1995-1999. Z tego względu w pracy doktorskiej nie było możliwości dokonania szerokiej analizy rozwoju rolnictwa i agrobiznesu w Polsce w zakresie przepływów, współzależności oraz wskazania kierunków rozwoju. Przedstawiono tam wprawdzie kwestię kierunku rozwoju sektora rolno-żywnościowego w Polsce poprzez porównanie z sektorem w Niemczech, jednak tylko w zakresie struktury wewnętrznej potencjału wytwórczego, wyników produkcyjnych i dochodowych oraz udziału w gospodarce

¹ „*Rachunki podaży i wykorzystania wyrobów i usług*” sporządzone są według ujednocionej metody zgodnej z systemem rachunków narodowych zgodnych z SNA'93. Rachunek składa się z dwóch tablic: tablicy podaży wyrobów i usług oraz tablic wykorzystania wyrobów i usług. Tablica podaży zawiera poszczególne składniki podaży: produkcję globalną, import Cif, marże handlowe i transportowe oraz podatki od produktów pomniejszone o dotacje do produktów. Tablica wykorzystania natomiast zawiera wykorzystanie wyrobów i usług w podziale na zużycie pośrednie, popyt końcowy oraz wartość dodaną brutto. Tablice podaży i wykorzystania są macierzami opisującymi procesy zachodzące w gospodarce narodowej według działów tej gospodarki. Z kolei „*Bilans przepływów międzygałęziowych*” (BPM) jest macierzą kwadratową, która opisuje te procesy w układzie produkt na produkt (może być również dział na dział), ale zawsze jest ta sama baza. W całej Unii Europejskiej macierz ta kompilowana jest w układzie produkt na produkt. W jednej tablicy, zatem są ujęte zarówno podaż jak i wykorzystanie. A zasadniczą różnicą pojęciową między tablicami podaży i wykorzystania a BPM jest to, że w tych pierwszych łączy się produkty z działami, a w BPM tylko produkty (bok i nagłówek są takie same). Tablica BPM jest konstruowana na podstawie tablic podaży i wykorzystania (Manual of Supply, Use and Input-Output Tables; Methodologies and Working papers, Eurostat, 2008).

narodowej. Zupełnie pominięto kwestię znaczenia całej sfery pierwszej agrobiznesu, czyli przemysłów wytwarzających środki produkcji i usługi dla rolnictwa i przemysłu spożywczego. Nie analizowano przepływów międzygałęziowych, współzależności, efektywności wytwarzania oraz importochłonności. Nie było możliwości obliczenia zależności pomiędzy poziomem rozwoju gospodarczego kraju a udziałem rolnictwa i agrobiznesu w wytwarzanej wartości dodanej brutto, a także wskazania drogi rozwoju poprzez zależność między wydajnością pracy w sektorze a wydajnością pracy w gospodarce narodowej. Z kolei w przedstawionej do oceny monografii kwestie te zostały przedstawione wyczerpująco, nie tylko w Polsce i Niemczech, ale w większości krajów Unii Europejskiej.

Empiryczna część pracy przedstawionej do oceny dotyczyła rozważań na temat przepływów czynników wytwórczych między sferami agrobiznesu, prowadzonych zarówno od strony zasobowej, określającej „wyposażenie” poszczególnych sfer w środki trwałe, nakłady inwestycyjne, wielkość zatrudnienia oraz od strony przepływu strumieni środków produkcji, tj. ich napływu i wypływu do poszczególnych sfer. Celem tej części rozprawy było wiarygodne rozpoznanie i ocena potencjału wytwórczego agrobiznesu w krajach UE, jak też wyników produkcyjnych i ekonomicznych, w tym dochodowych oraz pokazanie dysproporcji strukturalnych w tym zakresie. Z kolei ocena strumieni przepływów materialnych pozwoliła na szczegółową identyfikację treści i skali przepływów, co determinuje proporcje pomiędzy produkcją globalną a zużyciem pośrednim, a w konsekwencji daje wiedzę o przeobrażeniach strukturalnych w poszczególnych sferach badanego sektora. Kolejnym etapem badań było obliczenie współzależności międzygałęziowych w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej i wskazanie kierunków jego rozwoju.

Istotnym zagadnieniem było również przeprowadzenie wstępnej próby wykorzystania danych z przepływów międzygałęziowych do badania zrównowżenia w sektorze rolno-żywnościowym w krajach Unii Europejskiej. W przedstawionej do oceny pracy podjęto rozważania nad nowym ujęciem rozwoju agrobiznesu w ekonomii. Z uwagi na brak wystarczającej ilości danych powiązanie ilościowe agrobiznesu z ochroną środowiska udało się przedstawić tylko w ograniczonym zakresie. Ważne kwestie musiały zostać w ogóle wyłączone z rozważań. Przeprowadzone analizy jednak dowodzą, że wykorzystywanie danych z bilansów przepływów międzygałęziowych do badania oddziaływania agrobiznesu na środowisko, a w następnej kolejności roli agrobiznesu w zrównoważonym rozwoju, może stać się bardzo przydatne do wyjaśniania nowych zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce w przyszłości.

W przedstawionej do oceny pracy dokonano szczegółowej i pełnej analizy agrobiznesu (gospodarki żywnościowej) w krajach Unii Europejskiej wykorzystując większość możliwości, na jakie pozwalają „*Bilanse przepływów międzygałęziowych*”. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że pozyskanie bardzo obszernej, międzynarodowej bazy danych statystycznych o charakterze makroekonomicznym wiązało się z olbrzymim nakładem pracy. Konsekwencją jednak tego jest bardzo dobra dokumentacja statystyczna, która umożliwiła przeprowadzenie zaawansowanej metodycznie analizy danych dla większości krajów Unii Europejskiej w czterech momentach czasowych (1995, 2000, 2005 i 2010²). Przeprowadzone badania wymagały weryfikowania, analizowania i wyciągania wniosków z dużej bazy danych. Z uwagi na liczebność danych większość wyliczeń zamieszczono w aneksie i dołączono na płycie CD do monografii. Dane te mogą posłużyć jako wiarygodne, zunifikowane źródło informacji do dalszych prac badawczych związanych z rozwojem rolnictwa i całego agrobiznesu zarówno w Polsce, jak i w pozostałych krajach Unii Europejskiej.

Przyjęte w pracy hipotezy zostały udowodnione przede wszystkim w analizach dotyczących przemian i udziału agrobiznesu w gospodarce narodowej w krajach Unii Europejskiej. Z badań dotyczących zależności pomiędzy poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju a udziałem rolnictwa i całego agrobiznesu w tworzeniu dochodu narodowego wynika, że w przypadku samego rolnictwa potwierdziła się teza o sekularnym spadku udziału rolnictwa w gospodarce narodowej w miarę wzrostu dochodu narodowego. Natomiast w przypadku agrobiznesu, udział tego subsystemu w dochodzie narodowym maleje, jednak przy bardzo wysokim poziomie dochodu *per capita*, zaczyna stabilizować się na poziomie wyższym od osiągniętego minimum. Oznacza to, że proces sekularnego spadku udziału całego agrobiznesu w dochodzie narodowym zostaje zahamowany w warunkach bardzo wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego danego kraju. Sytuacja taka występuje głównie w wysoko rozwiniętych państwach Europy Zachodniej i Północnej (Irlandia, Dania, Szwecja). Wyniki analizy wykazały, że najważniejszym czynnikiem wpływającym na poziom rozwoju agrobiznesu, jego strukturę wewnętrzną oraz udział tego subsystemu w gospodarce narodowej jest poziom rozwoju społeczno-gospodarczego kraju zmierzony PKB *per capita*, co potwierdza podstawowe założenia teorii agrobiznesu i rozwoju gospodarczego. Wprawdzie samo stwierdzenie jest dość powszechne, jednak dotychczas niepotwierdzone w badaniach empirycznych dotyczących rozwoju agrobiznesu w krajach Unii Europejskiej. **W monografii**

² Bilanse przepływów międzygałęziowych publikowane są co pięć lat.

wskazanej jako główne osiągnięcie podjęto próbę rozstrzygnięcia tej kwestii, co traktuję jako przyczynek do rozwoju teorii ekonomii rolnej.

Drugą hipotezę badawczą potwierdzono w badaniach dotyczących przemian struktury agrobiznesu z zakresu potencjału wytwórczego, wyników produkcyjnych i dochodowych, przepływów międzygałęziowych, tworzenia i rozdysponowania podaży produktów rolnictwa oraz przemysłu spożywczego. Z analiz zaprezentowanych w pracy wynika, że zmienia się struktura sektora związanego z wytwarzaniem i dostarczaniem żywności. W przepływach międzygałęziowych rośnie znaczenie sfery pierwszej tj. przemysłów wytwarzających środki produkcji i usługi produkcyjne dla rolnictwa i przemysłu spożywczego oraz sfery trzeciej tj. przemysłu spożywczego. Zmiany struktury agrobiznesu prowadzą do wzrostu wydajności pracy i wymiany międzynarodowej. Z analizy empirycznej wynika, że pomiędzy krajami Unii Europejskiej występują istotne różnice w tym zakresie. Jednak w badanych latach można zauważyć proces „doganiania” państw „starej” UE-15 przez „nowe” państwa członkowskie UE-12. Są to wprawdzie zmiany dość powolne, jednak można odnotować pierwsze symptomy upodabniania się sytuacji w rolnictwie i agrobiznesie państw Unii Europejskiej, czyli zachodzą procesy konwergencji, głównie w zakresie przemian strukturalnych i procesów poprawy wydajności (efektywności). Cechą ewolucji teorii głównego nurtu ekonomii jest poszukiwanie nowych czynników i uwarunkowań zbliżania się gospodarek. Z przeprowadzonych w pracy dyskusji na temat czynników warunkujących rozwój agrobiznesu należy wskazać na kapitał rzeczowy, ludzki (wiedza, wykształcenie) oraz bardzo istotne we współczesnym świecie innowacje. Porównanie sytuacji w agrobiznesie w poszczególnych krajach Unii Europejskiej wskazuje, że przynajmniej w perspektywie krótko i średniookresowej głównym czynnikiem konwergencji w dalszym ciągu będą czynniki materialne, tj. kapitał rzeczowy. Bez odpowiednich, nowoczesnych maszyn, urządzeń czy infrastruktury, zrównanie poziomu rozwoju agrobiznesu w państwach Europy Środkowo-Wschodniej w stosunku do gospodarek rozwiniętych państw Europy Zachodniej i Północnej nie będzie możliwe. W nowych krajach członkowskich, głównie w rolnictwie występuje brak nowoczesnego kapitału. Bez znaczącego kapitału rzeczowego, który musi w zwiększonym strumieniu przepłynąć właśnie do sektora rolnego, nie ma możliwości, aby w krótkim czasie nowe kraje członkowskie „dogoniły” kraje Europy Zachodniej i Północnej w zakresie np. efektywności wytwarzania. Podniesienie efektywności zastosowania tych zasobów, którymi dysponuje agrobiznes jest ważnym aspektem nadrobienia dystansu rozwojowego. Chodzi tutaj głównie o zasoby pracy oraz majątek zgromadzony w poszczególnych sferach tworzących agrobiznes. Czynnikiem, który powoduje zmniejszanie różnic pomiędzy krajami jest przede

wszystkim wydajność pracy. Wzrost wydajności pracy powoduje wzrost konkurencyjności zewnętrznej, ale jest także istotnym elementem wzrostu konkurencyjności wewnętrznej, czyli odnoszonej do innych gałęzi pozarolniczych w kraju. Jest to ważne, ponieważ na skutek istotnych różnic pomiędzy wydajnością pracy w rolnictwie a w nierolniczych działach gospodarki narodowej, społeczeństwo przeznacza dużą część potencjału swojej pracy na produkcję dóbr żywnościowych. Wzrost efektywności wykorzystania czynników wytwórczych w całym kompleksie żywnościowym spowoduje zmniejszenie nakładów pracy na wytwarzanie żywności. Po to jednak, aby osiągnąć wzrost wydajności pracy w rolnictwie, konieczne są zmiany strukturalne i poprawa jego technicznego uzbrojenia, co wymaga zasadniczej technicznej rekonstrukcji rolnictwa. W rolnictwie nowych krajów członkowskich występują największe opóźnienia w dziedzinie modernizacji technicznej, co powoduje brak kompleksowego wyposażenia technicznego poszczególnych członów agrobiznesu. W konsekwencji obniża to ekonomiczną efektywność całego aparatu wytwórczego zgromadzonego w tym subsystemie gospodarki narodowej zarówno w poszczególnych krajach, jak w całej Unii Europejskiej. Z tego względu majątek w rolnictwie powinien w najbliższym czasie ulec istotnej modernizacji, praktycznie w większości krajów, które wstąpiły do Wspólnoty po 2004 roku. Należy również pamiętać, że przepływ środków materialnych do rolnictwa i szeroko rozumianego agrobiznesu jest warunkiem rozwoju zarówno samego rolnictwa, agrobiznesu, ale także całej gospodarki narodowej. Mechanizm ten można porównać do działania mnożnika Keynesa: implus pochodzący z przemysłu środków produkcji przechodzi na rolnictwo, zwiększa produkcję i dochody ludności rolniczej oraz zwalnia zbędną w rolnictwie siłę roboczą. Ta z kolei przechodzi do przemysłu przetwórczego, usług produkcyjnych i nieprodukcyjnych, a także do przemysłu środków produkcji. Rośnie wolumen produkcji rolnej, co wywołuje odpowiednie przyspieszenie w przemyśle spożywczym. Rozwój poszczególnych członów kompleksu jest więc wzajemnie uwarunkowany. Tylko takie traktowanie agrobiznesu daje szansę jego rozwoju i pozytywnego wpływu na całą gospodarkę narodową. Samo rolnictwo nie może być kreatorem impulsu przyspieszonego rozwoju gospodarczego danego kraju czy regionu. Szansę taką posiadają właśnie inne, z reguły nowocześniejsze, człony kompleksu żywnościowego, a mianowicie przemysł wytwarzający środki produkcji i świadczący usługi dla rolnictwa i przemysłu spożywczego oraz sam przemysł żywnościowy. Współistniejące z rolnictwem w ramach trwałych współzależności te człony kompleksu stwarzają przesłanki rozwoju całego kraju i odwrotnie.

Z przeprowadzonych badań wynika, że istotnie inne problemy występują w agrobiznesie w „starych” krajach Unii Europejskiej, a inne w „nowych” krajach członkowskich. W krajach Europy Zachodniej i Północnej problemem jest przede wszystkim sprzedaż wytworzonych produktów, dotarcie do ostatecznego, często bardzo wymagającego konsumenta. Problemem jest również zbyt duża ingerencja w środowisko, co jest efektem stosowania intensywnego, industrialnego rolnictwa. Z kolei w krajach Europy Środkowo-Wschodniej ważnym problemem jest jeszcze kompleksowa, ale głównie techniczna modernizacja poszczególnych członów agrobiznesu i w wielu z nich np. w Polsce, Rumunii czy Bułgarii, przemiany strukturalne, głównie w rolnictwie. Dysproporcje te powodują, że w momencie określania strategii rozwojowej agrobiznesu całej Unii Europejskiej będzie zapewne dochodziło do rozbieżności przy określaniu polityki rozwoju UE. Wskazać należy głównie Wspólną Politykę Rolną UE, która ze względu na to, że jest jednym z ważniejszych filarów integracji europejskiej, determinuje funkcjonowanie agrobiznesu w Europie. Z punktu widzenia Polski i pozostałych krajów Unii Europejskiej, które stały się członkami Wspólnoty po 2004 roku, kluczowym celem polityki rolnej powinno być w dalszym ciągu ukierunkowanie dostępnych subwencji na modernizację sektora rolnego i wzrost wydajności produkcji w rolnictwie i całym agrobiznesie. W interesie nowych państw członkowskich UE jest maksymalnie pro-efektywnościowa, modernizacyjna i innowacyjna orientacja I i II filaru WPR. Analiza ścieżki rozwojowej rolnictwa i całego agrobiznesu na przykładzie Unii Europejskiej, wskazuje, że podstawowym warunkiem tego rozwoju jest maksymalizacja efektywności (produktywności) nakładów czynników produkcji. Nie przekreśla ona jednak, lecz wzmacnia wspólną długofalową strategię UE ukierunkowaną na rozwój zrównoważony, jednak przy adekwatnym czasowo i przestrzennie napływie środków finansowych do poszczególnych ogniw agrobiznesu. Współczesny rozwój gospodarczy wskazuje na ponowny wzrost znaczenia rolnictwa i całego agrobiznesu, zarówno w aspekcie funkcji żywienia, jak i szeroko pojmowanej równowagi ekologicznej oraz świadomego kształtowania środowiska, w którym żyje człowiek. Jest to ważne i trzeba to pogodzić, jednak podstawowa funkcja społeczna tego systemu gospodarki narodowej polega na zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego. Z tego względu żadne działania nie mogą stać z nią w sprzeczności.

Jak wspomniano wcześniej przeprowadzone w pracy analizy koncentrują się głównie nad agrobiznesem zdefiniowanym w ramach teorii ekonomii głównego nurtu. Agrobiznes w takim ujęciu związany jest z produkcją i dystrybucją żywności. Rozwój społeczno-gospodarczy wymusza jednak zmiany w postrzeganiu agrobiznesu jako subsystemu

gospodarki narodowej. Z tego względu w pracy zasygnalizowano możliwość szerszego spojrzenia na agrobiznes i jego powiązanie ze środowiskiem, zgodnie z paradygmatem zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście pojawia się wątpliwość czy dotychczasowa droga rozwoju rolnictwa i agrobiznesu według modelu industrialnego powinna być zmodyfikowana, aby podolać współczesnym wyzwaniom zrównoważonego rozwoju i czy dominujący obecnie paradygmat neoklasyczny może temu sprostać?

4. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

4.1 Problematyka badawcza

Teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego są jednym z najczęściej dyskutowanych zagadnień w teorii ekonomii. Ciągłe poszukiwanie oraz zrozumienie złożoności i specyfiki współczesnych przemian i dokonań społeczno-gospodarczych powoduje, że zagadnienia związane z analizą struktur gospodarczych w danym kraju i czynnikami warunkującymi wzrost i rozwój gospodarczy mają pierwszorzędne znaczenie. W analizach takiego typu istotne miejsce zajmują badania na rozwoju sektora rolno-żywnościowego w danym kraju z osobna, jak i w grupie państw tworzących ugrupowania integracyjne. Ważność rolnictwa i całego agrobiznesu w relacji do pozostałych gałęzi gospodarki narodowej wynika z tego, że efektem pracy w tym sektorze są produkty żywnościowe, które zaspokajają podstawowe potrzeby człowieka.

Problematyka moich badań od początku kariery naukowej koncentruje się na zagadnieniach związanych z sektorem rolnym i całym agrobiznesem. Początkowo ważnym obszarem było badanie różnicowania regionalnego rolnictwa i przemysłu spożywczego w Polsce. Ważnym etapem w karierze naukowej było wykorzystywanie bilansów przepływów międzygałęziowych do badania przepływów międzygałęziowych w agrobiznesie, struktury agrobiznesu i udziału tego subsystemu w gospodarce narodowej początkowo tylko w Polsce, następnie w poszczególnych krajach Unii Europejskiej. Poprzez takiego typu badania starano się wskazać stan i kierunek rozwoju agrobiznesu w Polsce i pozostałych krajach UE. Efektem prowadzonych badań jest przedstawiona do oceny monografia opisana w punkcie 3.2. W mojej pracy naukowej można wyodrębnić trzy wzajemnie uzupełniające się kierunki badań:

- 1. Badania z zakresu ekonomii rolnej i interwencjonizmu w rolnictwie.**
- 2. Wykorzystanie bilansów przepływów międzygałęziowych do badania roli i znaczenia rolnictwa oraz przemysłu spożywczego w gospodarce narodowej w Polsce.**

3. Agrobiznes w Polsce, Unii Europejskiej i wybranych krajach Unii Europejskiej (potencjał produkcyjny, wyniki produkcyjne i dochodowe, przepływy, współzależności i kierunki rozwoju).

Pierwszy obszar badawczy **Badania z zakresu ekonomii rolnej i interwencjonizmu w rolnictwie** dominował głównie na początku kariery naukowej, zarówno przed, jak i krótko po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych. Moje zainteresowania skoncentrowane były wokół ogólnych zagadnień dotyczących zróżnicowania regionalnego rolnictwa w Polsce, określenia jego potencjału wytwórczego i stopnia jego wykorzystania, efektywności ekonomicznej czynników produkcji w sektorze rolnym. W publikacjach z tego zakresu badałam efektywność ekonomiczną czynników produkcji w polskim rolnictwie oraz potencjał produkcyjny rolnictwa i stopień jego wykorzystania. Kwestie te uzupełniłam o zróżnicowanie regionalne roli i znaczenia przemysłu spożywczego w Polsce. Zagadnienia te stanowiły część moich badań przedstawionych w pracy doktorskiej. Kontynuowałam je także na dalszym etapie pracy naukowej, w świetle bilansów przepływów międzygałęziowych, głównie w zakresie dotyczącym potencjału zasobów produkcyjnych w sektorze rolnym w Polsce. W ramach tego zakresu za najważniejsze uznaję dwie publikacje (2.6 i 5.29 wymienione w załączniku 3) pt.: „*Potencjał produkcyjny rolnictwa i stopień jego wykorzystania - analiza regionalna*” oraz „*Potencjał zasobów produkcyjnych w sektorze rolnym w Polsce*”. Przeprowadzona analiza potencjału produkcyjnego przypadającego na 1 ha UR i stopnia jego wykorzystania, wykazała, że rolnictwo polskie charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Zasoby produkcyjne powinny wpływać na produktywność ziemi zmierzoną produkcją globalną i wartością dodaną brutto. Potwierdziły to równania regresji liniowej wyznaczone z wykorzystaniem mediany, które wykazały, że wielkość produkcji globalnej i wartości dodanej brutto przypadającej na 1 ha użytków rolnych jest wyjaśniona przez potencjał odpowiednio w 64,0% i 68,6%. Stopień wykorzystania w danym regionie został obliczony jako iloraz wartości rzeczywistej produkcji globalnej i wartości dodanej brutto do teoretycznej otrzymanej z równania regresji. Uzyskane wyniki przyrównano do poziomu wykorzystania możliwości produkcyjnych w Polsce, który przyjęto jako 100%. Z kolei w drugim opracowaniu zidentyfikowano źródła rosnących rent gruntowych zawartych w cenach ziemi rolniczej i ustosunkowano się do powszechnie panujących opinii o niskiej wydajności zasobów w rolnictwie w Polsce.

Istotnym kierunkiem badań na początku kariery naukowej były też kwestie związane z poziomem wydatków żywnościowych gospodarstw domowych rolników, zależnościami

między gospodarstwem rolnym a gospodarstwem domowym, zmianami w zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej w rolnictwie, zróżnicowaniem regionalnym aktywności ekonomicznej ludności wiejskiej w Polsce oraz regionalnym zróżnicowaniem wykorzystania kapitału ludzkiego w polskim rolnictwie. Efektem prowadzonych badań jest szereg publikacji, z czego za najważniejsze uznaję dwa artykuły (2.4 i 5.6 załącznik 3) pt. „Wydatki na artykuły żywnościowe rodzin związanych z rolnictwem w świetle badań budżetów gospodarstw domowych” i „Zmiany w zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej w rolnictwie”.

W ramach pierwszego zakresu badawczego za ważną uznaję również publikację pt.: „Wpływ zniesienia systemu kwotowania na produkcję buraków cukrowych i cukru w Unii Europejskiej” (5.38 załącznik nr 3), gdzie przeanalizowano zarówno bieżącą sytuację na rynku cukru w Polsce i w Unii Europejskiej oraz przewidywane zmiany w wielkości produkcji buraków cukrowych i cukru na skutek likwidacji kwot cukrowych. Wyniki przedstawionych symulacji przy wykorzystaniu modelu Common Agricultural Policy Regionalised Impact (CAPRI) wskazały, że likwidacja systemu kwotowania doprowadzi do zmniejszenia powierzchni uprawy buraków cukrowych, a w konsekwencji zmniejszenia produkcji buraków i cukru białego. Badania z tego zakresu, obok analizy wpływu zniesienia systemu kwotowania na produkcję mleka, sposób wdrażania płatności dla młodych rolników oraz preferencyjnych warunków udziału „małych” gospodarstw w systemie płatności bezpośrednich były przedmiotem ekspertyz zleczonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (załącznik 3), w których brałam aktywny udział. Efektem zrealizowanych ekspertyz był udział w posiedzeniu Zespołu wspierającego prace w zakresie wdrożenia instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2013 w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie w dniu 13.XII.2013. Na posiedzeniu tym przedstawione zostały referaty mojego współautorstwa: „Konsekwencje odejścia od kwotowania produkcji mleka” i „Konsekwencje odejścia od kwotowania produkcji cukru”.

W trakcie ogólnych rozważań nad czynnikami rozwoju polskiego rolnictwa i sektora rolno-żywnościowego moje zainteresowania skupiały się na wyodrębnionym **drugim obszarze badawczym**, gdzie zajęłam się **wykorzystaniem bilansów przepływów międzygałęziowych do badania roli i znaczenia rolnictwa oraz przemysłu spożywczego w gospodarce narodowej w Polsce**. Efektem badań w ramach drugiego obszaru badań są publikacje dotyczące głównie przepływów międzygałęziowych w rolnictwie oraz wielkości i struktury agrobiznesu w Polsce. W ramach tego zakresu za ważne uznaję publikację pt.: „Przepływy międzygałęziowe i podział rent w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce

w latach 1995–2005” opublikowaną w czasopiśmie „Ekonomista” (A.1 załącznik 3) oraz dwie monografie pt. „Inwestycje w rolnictwie polskim po integracji z Unią Europejską” (1.1 załącznik 3) i pt. „Z badań na rolnictwie społecznie zrównoważonym” (1.2 załącznik 3), których jestem współautorem. Na początku należy wskazać, że niektóre wyniki badań przedstawione w publikacjach z tego zakresu się uzupełniają. Ze względu na to, że prowadzone przeze mnie badania mają głównie charakter sektorowy (mezoekonomiczny), uważam, że zastosowanie wyników badań do realizacji różnych celów naukowych, dowodzi uniwersalności badań dokonywanych z wykorzystaniem bilansów przepływów międzygałęziowych. Analizy empiryczne określające rolę i znaczenie rolnictwa oraz całego sektora rolno-żywnościowego w gospodarce narodowej potwierdzają, że zagadnienia z tym związane są ważne w kontekście określenia czynników warunkujących wzrost i rozwój gospodarczy kraju. Chodzi tutaj zarówno o czynniki rozwojowe wskazywane w różnych modelach wzrostu i rozwoju w ramach teorii głównego nurtu ekonomii (kapitał trwały, inwestycje), jak i poza głównym nurtem (ochrona środowiska – zrównoważone ścieżki rozwojowe).

W pierwszej publikacji pt.: „Przepływy międzygałęziowe i podział rent w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce w latach 1995–2005”, która została opublikowana w 2011 roku w czasopiśmie „Ekonomista”, znajdującym się w wykazie A, listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, celem badań była identyfikacja zmian struktur zaopatrzenia materiałowego działu rolnictwo oraz popytu pośredniego i finalnego na produkty rolne, a także ocena efektywności alokacji rynkowej w sektorze rolno-żywnościowym w warunkach integracji z Unią Europejską. Postawiono hipotezę, że zmiany struktur zaopatrzenia i zbytu w otoczeniu rolnictwa spowodowane akcesją do UE oraz wdrożeniem zasad Wspólnej Polityki Rolnej korygują zawodności mechanizmu rynkowego w sektorze rolno-żywnościowym i tym samym są zasadne z punktu widzenia efektywności alokacyjnej. Niemniej ich korekcyjne oddziaływanie jest niewystarczające, ponieważ podział rent ekonomicznych jest nadal asymetryczny względem struktury uprawnień własnościowych do zasobów w rolnictwie w długim okresie, przez co zawodności rynku deprecjonują rolnictwo w relacji do innych sfer agrobiznesu. Przeprowadzone badania wykazały, że bez WPR zawodności mechanizmu rynkowego jeszcze silniej oddziaływałyby na rolnictwo, choć dotychczas stosowane instrumentarium jak widać nie rozwiązuje tego problemu. Optymalnym rozwiązaniem byłoby więc, albo dążyć do wyeliminowania zjawiska drenażu nadwyżki (szczególnie trudne byłoby to w okresach dekonunktury), albo do symetrycznego rozkładu zawodności mechanizmu rynkowego, w którym renty jednych okresów rekompensowałyby straty innych. Zważywszy

na to, że trudno domagać się zwiększenia puli środków na WPR cele te można próbować osiągnąć modyfikując strukturę wsparcia zmieniając proporcje między wsparciem typu prorównościowego i proefektywnościowego w zależności od fazy cyklu koniunkturalnego.

Kontynuując badania nad rozwojem rolnictwa jako subsystemu gospodarki narodowej w Polsce przy wykorzystaniu metody input-output wyniki badań przedstawiono w monografii pt. *„Inwestycje w rolnictwie polskim po integracji z Unią Europejską”*, będącej efektem projektu Narodowego Centrum Nauki pt. *„Makro, mezo i mikroekonomiczna efektywność wspierania inwestycji w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej”*, w którym byłam wykonawcą. W monografii przy wykorzystaniu bilansów przepływów międzygałęziowych ustalono w pierwszej kolejności zmiany udziału i znaczenia rolnictwa w gospodarce narodowej w ujęciu makro i mezoekonomicznym po integracji z Unią Europejską. Badania wykazały, że po integracji z Unią Europejską nastąpiły niewielkie zmiany w strukturze wewnętrznej agrobiznesu i jego udziale w polskiej gospodarce narodowej. Wprawdzie zaobserwowano pozytywne symptomy zmian struktury wewnętrznej i wielkości bezwzględnych w majątku trwałym i nakładach inwestycyjnych, jednak w dalszym ciągu występuje konieczność poszerzenia strumienia produkcyjnych zasobów w rolnictwie, a także zasadniczej ich renowacji i poniesienia sprawności technicznej procesów produkcyjnych w sferze produkcji żywności. Niebagatelną rolę w rosnących nakładach inwestycyjnych w rolnictwie i całym polskim agrobiznesie odegrały fundusze Unii Europejskiej, szczególnie wybrane działania wspierające inwestycje w gospodarstwach rolnych. Transfery wsparcia w ramach unijnej polityki rolnej do polskiego rolnictwa pozwoliły również utrzymać tempo rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej. Kwestię ważności przepływów środków pieniężnych z krajów bogatszych do biedniejszych potrzebnych do rozwoju sektora rolno-żywnościowego w tych krajach, rozwinięto w monografii wskazanej, jako główne osiągnięcie naukowe. W kontekście przemian polskiego rolnictwa, funkcjonującego w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, ważne było również przeanalizowanie sytuacji w polskim sektorze rolnym pod względem przepływów i współzależności. Badania takiego typu pozwoliły na przeprowadzenie oceny wykorzystania pomocy publicznej skierowanej do rolnictwa, która stanowiła główne założenie projektu.

Wynikiem prowadzonych przeze mnie badań, opublikowanych we wcześniejszych publikacjach było zaproszenie mnie do badań w ramach Programu Wieloletniego realizowanego w latach 2011-2014 przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie nt.: *„Z badań na rolnictwem społecznie zrównoważonym”*.

Efektom tego jest współautorstwo monografii pod tym samym tytułem. Przygotowałam tam rozdział pt. *„Próba wykorzystania bilansów przepływów międzygałęziowych do oceny zrównoważenia sektora rolno-żywnościowego”*. W celu uzyskania informacji o postępie w zrównoważonym rozwoju, przedstawiono na podstawie bilansów przepływów międzygałęziowych, napływy i wypływy materiałowe do/z rolnictwa i przemysłu spożywczego, wielkość i strukturę potencjału wytwórczego oraz wyników produkcyjnych i dochodowych oraz na podstawie Europejskich Rachunków Środowiska emisję gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń do środowiska z rolnictwa i przemysłu spożywczego, bezpośrednie nakłady oraz krajową konsumpcję biomasy z rolnictwa i przemysłu spożywczego. Przeprowadzona wstępna próba wykorzystania bilansów przepływów międzygałęziowych do oceny zrównoważenia w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce wskazała, że bilanse przepływów międzygałęziowych mogą być użytecznym narzędziem w ocenie realizacji tej koncepcji. Przeprowadzone analizy dowodzą, że wykorzystanie danych z bilansów przepływów międzygałęziowych może stać się bardzo przydatne do wyjaśnienia nowych zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce, związanych z koncepcją zrównoważonego rozwoju. W monografii przedstawionej do oceny przebadano te kwestie w większości krajów Unii Europejskiej.

Pogłębiając wiedzę na temat wykorzystania bilansów przepływów międzygałęziowych do oceny rozwoju sektora rolnego powstała kolejna publikacja pt. *„Rachunek nadwyżki produktywności i przepływ międzygałęziowy w ekonomii rolnej”* (5.25 załącznik 3). Celem artykułu było zaprezentowanie możliwości wykorzystania tzw. rachunku nadwyżki produktywności całkowitej (global productivity surplus account), zintegrowanego z bilansem przepływów międzygałęziowych, do pomiaru transferów rent ekonomicznych między rolnictwem a jego otoczeniem. Przeprowadzone badania pozwoliły wykazać, że zaproponowana metoda „rachunku nadwyżki produktywności”, poprzez wyodrębnienie wpływu zmiennych cenowych na podział realnych rent producenta, pozwala określić kierunki i skalę renty producenta z rolnictwa do jego otoczenia w aspekcie dynamicznym. To z kolei pozwala na ocenę skuteczności polityki rolnej i określa zakres niezbędnej reorientacji transferów budżetowych do rolnictwa. Można w ten sposób również ustalić poziom i zmiany w czasie zawodności mechanizmu rynkowego, a także scharakteryzować dynamikę rozwoju badanego sektora na tle innych działów. Mimo prostoty i ewidentnych zalet rachunku nadwyżki produktywności opartego na tabeli przepływów międzygałęziowych, metoda ta rzadko znajduje zastosowanie w badaniach ekonomicznych w Polsce, a w szczególności w ekonomii rolnej.

W trakcie prowadzonych badań nad rozwojem rolnictwa i całego agrobiznesu w Polsce moje zainteresowania skupiały się nad wskazaniem kierunku rozwoju polskiego sektora rolno-żywnościowego. Porównanie tego sektora w Polsce i w Niemczech, które przeprowadziłam w pracy doktorskiej, stanowiło dla mnie ważny aspekt badań, który później pogłębiłam. W 2008 roku pojawiła się możliwość uzyskania początkowo niepublikowanych danych dotyczących „Bilansów przepływów międzygałęziowych” dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. W efekcie postanowiłam powrócić do zakresu badawczego dotyczącego kierunków rozwoju rolnictwa i agrobiznesu na podstawie empirycznych badań przy wykorzystaniu metody *input-output*. Inspiracją poszerzenia wiedzy w tym zakresie było również otrzymanie dwóch grantów własnych, w 2009 roku z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt.: *„Znaczenie i ewolucja agrobiznesu jako subsystemu gospodarki narodowej w krajach Unii Europejskiej”* i w 2013 roku z Narodowego Centrum Nauki pt. *„Sektor rolny i jego przemiany w Unii Europejskiej w świetle teorii agrobiznesu”* (załącznik 3). Efektem tego jest **trzeci**, ważny **zakres badawczy: Agrobiznes w Polsce, Unii Europejskiej i wybranych krajach Unii Europejskiej (potencjał produkcyjny, wyniki produkcyjne i dochodowe, przepływy, współzależności i kierunki rozwoju)**, który zapoczątkowałam w publikacjach, a rozwinęłam i umieściłam w teorii rozwoju i wzrostu gospodarczego oraz przeprowadziłam szeroką analizę empiryczną w monografii przedstawionej do oceny, wskazanej jako główne osiągnięcie.

Początkowo dostępność danych dotyczących bilansów przepływów międzygałęziowych z poszczególnych krajów była niewielka. Dla większości krajów były dostępne tylko „Rachunki podaży i wykorzystania wyrobów i usług”, które jednak ze względu na swą strukturę i metodykę liczenia uniemożliwiały dokonanie pełnej analizy agrobiznesu we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Jak wskazywałam wcześniej obliczenia dotyczące rolnictwa i całego agrobiznesu dokonywane na podstawie bilansów przepływów międzygałęziowych są bardzo pracochłonne. Z tego względu publikacje z tego zakresu początkowo dotyczyły głównie porównania sytuacji w polskim sektorze rolno-żywnościowym z sektorem funkcjonującym w Niemczech. Z tego zakresu za najważniejsze uważam dwie publikacje w języku polskim, które ukazały się w polskim czasopiśmie „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej” (5.22 i 5.23 załącznik 3) pt.: *„Tworzenie i rozdysponowanie produkcji rolnej na tle związków z gospodarką narodową (sektorowa analiza porównawcza rolnictwa w Polsce i Niemczech)”* oraz *„Tworzenie i rozdysponowanie produkcji przemysłu spożywczego na tle związków z gospodarką narodową (sektorowa analiza porównawcza przemysłu spożywczego w Polsce i Niemczech)”*, oraz publikację w języku niemieckim,

będącą rozwinięciem dwóch wcześniejszych, która ukazała się w czasopiśmie „Berichte Uber Landwirtschaft” znajdującym się w wykazie A, listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pt. „*Erzeugung und Verteilung der Produkte des Agrarsektors und der Lebensmittelindustrie vor dem Hintergrund ihrer Verbindungen mit der Volkswirtschaft (vergleichende Analyse des Agrar- und Lebensmittelsektors in Polen und Deutschland)*” (A.2 załącznik 3). Rozwinięcie polskich publikacji i opublikowanie w języku niemieckim wynikało z zainteresowania wynikami badań z tego zakresu. Celem przedstawionych opracowań było porównanie tworzenia i rozdysponowania produkcji rolnej i przemysłu spożywczego na tle związków z gospodarką narodową w Polsce i Niemczech. Porównanie to uwidacznia pożądany kierunek przemian w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce, gdzie przede wszystkim w zaopatrzeniu materiałowym rolnictwa i przemysłu spożywczego musi wzrosnąć rola sfery pierwszej, w tym głównie sektora usługowego. Rolnictwo będzie dostawcą przede wszystkim surowców do przemysłu spożywczego (typowo surowcowy charakter), w coraz mniejszym stopniu pozostanie „samo dla siebie” dostarczycielem środków do produkcji. Rola eksportu i importu w tworzeniu i rozdysponowaniu podaży produktów całego sektora jest coraz wyższa, co powoduje istotny wpływ procesów globalnych na jego rozwój w Polsce. Przeprowadzona analiza porównawcza wykazała, że w Polsce zmienia się wewnętrzna struktura zaopatrzenia materiałowego i powiązanie sektora z gospodarką narodową, ale zmiany te są dość powolne. Zależą one w głównej mierze od tempa rozwoju gospodarczego kraju, poziomu dochodów ludności, rozwoju eksportu produktów rolno-spożywczych, produkcji rolnej i zapewnienia stabilnego zaopatrzenia w surowce do przetwórstwa spożywczego. Istotnym czynnikiem warunkującym zmiany jest integracja Polski z Unią Europejską i skuteczność wykorzystania funduszy unijnych. Bezsprzeczna jest równorzędność wszystkich członów w gospodarce żywnościowej, lecz wiodącą i integrującą rolę odgrywa przemysł rolno-spożywczy, od którego zależą zmiany struktur w agrobiznesie i stopień integracji tego sektora z pozostałymi działami gospodarki narodowej.

Kontynuując zainteresowania badawcze z wykorzystaniem bilansów przepływów międzygałęziowych do analiz dotyczących rolnictwa i całego agrobiznesu w gospodarce narodowej sukcesywnie poszerzałam zakres przestrzenny. Efektem tego są publikacje dotyczące przemian w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej. Z tego zakresu za ważny uznaję artykuł pt. „*Rola rolnictwa w zaspokajaniu popytu pośredniego i końcowego w krajach Unii Europejskiej*” (5.26 załącznik 3). Celem przeprowadzonych badań była ocena znaczenia rolnictwa w zaspokajaniu popytu pośredniego i końcowego w krajach Unii Europejskiej na podstawie bilansów przepływów międzygałęziowych. Wyniki przeprowadzonych analiz

wskazały, że kierunki i sposoby wykorzystania produktów rolnych w poszczególnych krajach są zróżnicowane i zależą głównie od poziomu rozwoju gospodarczego danego kraju. W większości krajów zaznacza się tendencja wzrostowa udziału popytu pośredniego (zwłaszcza przemysłu) i spadkowa tendencja udziału popytu końcowego. Rolnictwo wytwarza coraz więcej surowców do produkcji żywności i relatywnie coraz mniej produktów do bezpośredniego spożycia. W miarę przechodzenia do wyższych etapów rozwojowych kraju, rolnictwo staje się gałęzią typowo surowcową, maleje udział samozaopatrzenia rolnictwa, rośnie zaś towarowość produkcji rolniczej. Coraz mniejsza część produktu rolnego spożywana jest w stanie nieprzetworzonym, w wyniku, czego pogłębiają się podażowe związki rolnictwa z innymi gałęziami gospodarki narodowej, zwłaszcza z przemysłem rolno-spożywczym, który z kolei jest głównym i najważniejszym dostarczycielem gotowych produktów żywnościowych dla konsumentów. Po stronie tworzenia i rozdysponowania podaży, głównie w wysoko rozwiniętych krajach UE duży udział ma import i eksport produktów, co wskazuje na istotne znaczenie procesów globalnych dla rozwoju sektora rolnego w danym kraju.

Efektom badań nad wielkością i strukturą potencjału produkcyjnego w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej jest publikacja pt. „*The workforce and its productivity in the food economy of the EU countries*” (5.36 załącznik 3). Głównym celem badań zaprezentowanych w tej publikacji była analiza zasobów pracy w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej i związana z nimi wydajność pracy. Na podstawie analizy struktury pracujących w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej można zauważyć, że w krajach Europy Zachodniej i Północnej dominują osoby pracujące w przemyśle spożywczym i pierwszej sferze agrobiznesu. Z kolei w państwach Europy Środkowo-Wschodniej w strukturze tej zaznacza się przewaga zatrudnionych w rolnictwie. Spadek zatrudnienia w drugiej sferze agrobiznesu i wzrost wydajności pracy jest bardzo ważną kwestią w rozwoju rolnictwa i pełnego jego włączenia w system agrobiznesu. Samo tworzenie warunków do rozwoju tego subsystemu gospodarki narodowej powinno sprzyjać zmniejszaniu liczby zatrudnionych w rolnictwie, głównie poprzez powstawanie firm z otoczenia rolnictwa, ale współpracujących z rolnictwem. W ten sposób mógłby nastąpić odpływ ludności rolniczej z samego rolnictwa, co w konsekwencji doprowadziłoby do korzystnych relacji w stosunku do całej gospodarki narodowej i kształtowania nowoczesnego agrobiznesu. Rozwiązanie problemu nadmiaru ludności rolniczej jest możliwe tylko na gruncie długotrwałego i szybkiego wzrostu sektorów pozarolniczych, a w szczególności wtedy, gdy poziom rozwoju gospodarczego w danym kraju będzie wysoki. W krajach zachodnioeuropejskich przemieszczenie się siły roboczej

z rolnictwa do bardziej wydajnych form zatrudnienia poza tym działem gospodarki dokonało się już dawno temu. Dlatego też w państwach tych dokonał się największy postęp w rozwoju agrobiznesu. Wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie w nowych krajach członkowskich UE stanowi ważną kwestię w planowaniu polityki rolnej tych państw. Kluczową sprawą w tej polityce jest właśnie tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich i przesuwanie zatrudnionych w rolnictwie do zajęć nierolniczych, czyli m.in. do szeroko pojętego agrobiznesu. Kwestie te zostały rozwinięte i udowodnione w monografii przedstawionej do oceny, wskazanej jako główne osiągnięcie naukowe. Częściowe wyniki tych badań przedstawiłam także na jednej z sesji na międzynarodowej konferencji naukowej pt. **Productivity and its impact on global trade** w Seville, w Hiszpanii, zorganizowanej przez International Agricultural Trade Research Consortium (IATRC or Consortium) i European Commission's Directorate-General for Agriculture and Rural Development. Przedstawiony problem badawczy spotkał się z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji z zagranicznych ośrodków naukowych.

Kolejnym ważnym, zapoczątkowanym w artykule opublikowanym w czasopiśmie „Gospodarka narodowa” pt. „*Znaczenie agrobiznesu w gospodarce narodowej w krajach Unii Europejskiej*” (5.37 załącznik 3), zakresem badań były analizy dotyczące zależności pomiędzy poziomem życia w danym kraju a udziałem rolnictwa i całego sektora rolno-żywnościowego w wartości dodanej brutto. Głównym celem artykułu była analiza udziału gospodarki żywnościowej w gospodarce narodowej w krajach Unii w zależności od poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego danego kraju. Przeprowadzone analizy w tej publikacji były kontynuowane w monografii przedstawionej do oceny. Wyniki prowadzonych badań w tym zakresie potwierdziły, że najważniejszym czynnikiem wpływającym na poziom rozwoju agrobiznesu, jego strukturę wewnętrzną oraz udział tego subsystemu w gospodarce narodowej jest poziom rozwoju społeczno-gospodarczego zmierzony wartością dodaną brutto per capita. Częściowe wyniki badań przedstawiłam na **XIV Kongresie Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnych (XIV th Congress of the European Association of Agricultural Economists)** w Ljubljanie pt.: **Agri-food na rural Innovations for Healthier Societies** w sesji pt. **Competitiveness of the agribusiness sector**.

4.2 Statystyka publikacji

Moja dotychczasowa praca naukowo-badawcza została udokumentowana 75 opracowaniami, z czego 61 powstało po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych. Łączna suma punktów moich publikacji według stosowanego przez MNiSzW systemu oceny

parametrycznej wyniosła 491 punktów, z czego po uzyskaniu stopnia doktora 428 punktów. Szczegółowy wykaz opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych zawiera załącznik 3, a w tabeli 1 został zaprezentowany ich syntetyczny podział.

Tabela 1. Zestawienie liczebności dorobku według kategorii

Kategoria	Przed uzyskaniem stopnia doktora	Po uzyskaniu stopnia doktora	razem
Oryginalne opublikowane naukowe prace twórcze	13	53	66
W tym:	x	1	1
Monografie naukowe autorskie			
Współautorstwo monografii		2	2
Autorstwo rozdziału w monografiach	5	6	11
Artykuły naukowe w czasopismach lista A MNiSzW		2	2
Artykuły naukowe w czasopismach lista B MNiSzW	8	42	50
Materiały konferencyjne	1	3	4
Ekspertyzy i raporty z badań		5	5
Razem	14	61	75

W ujęciu wskaźnikowym mój dorobek naukowo-badawczy przedstawia się następująco:

- liczba publikacji naukowych w bazie
 - Web of Science = 2
 - Publish or Perish = 50
 - Bazecon = 14
- liczba cytowań publikacji naukowych według bazy
 - Web of Science = 9
 - Publish or Perish = 100
 - Bazecon = 16
- indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy
 - Web of Science = 1
 - Publish or Perish = 5
 - Bazecon = 3

Łączny impact factor 0,265

4.3 Udział w projektach badawczych

Podczas mojej pracy naukowej uczestniczyłam w realizacji **8 projektów badawczych**. W dwóch spośród realizowanych projektów badawczych byłam lub jestem kierownikiem projektu (projekt badawczy własny MNiSzW pt. „Znaczenie i ewolucja agrobiznesu jako subsystemu gospodarki narodowej w krajach Unii Europejskiej”, N N112 168336 w latach 2009-2012 i projekt badawczy własny z Narodowego Centrum Nauki pt. „Sektor rolny i jego przemiany w Unii Europejskiej w świetle teorii agrobiznesu”, numer 2012/07/B/HS4/02837 w latach 2013-2015). W pozostałych sześciu projektach pełniłam funkcję wykonawcy

(projekty pt. *Absorpcja środków WPR w Wielkopolsce na przykładzie wybranych instrumentów wsparcia* (interdyscyplinarny projekt badawczy o charakterze międzyuczelnianym, realizowany w 2005 roku pomiędzy Akademią Ekonomiczną i Akademią Rolniczą w Poznaniu); *Makro, mezo i mikroekonomiczna efektywność wspierania inwestycji w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej* (projekt badawczy własny z NCN 2011/01/B/HS4/00654); *Zróżnicowanie regionalne gospodarki żywnościowej w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską* (projekt badawczy własny z KBN 5 P06J01118); *Skutki akcesji oraz wyzwania dla sektora rolno-żywnościowego i obszarów wiejskich w Polsce w świetle kształtu WPR do 2020 roku, Problemy rozwoju sektora rolno-żywnościowego i obszarów wiejskich w warunkach akcesji Polski do Unii Europejskiej* i *Analiza procesów integracji polskiego sektora rolno-spożywczego z gospodarką UE* (badania statutowe Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)).

4.4 Nagrody i wyróżnienia za działalność naukową

Za osiągnięcia naukowe uzyskałam łącznie **sześć nagród**, w tym Nagrodę JM Rektora Akademii Ekonomicznej w Poznaniu za interdyscyplinarny projekt badawczy o charakterze międzyuczelnianym oraz cztery Nagrody JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (dawnej Akademii Rolniczej w Poznaniu) za osiągnięcia naukowe udokumentowane publikacjami. W 2013 roku otrzymałam Nagrodę za wyróżniający poziom naukowy i prezentację artykułu na XX Kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu. Szczegółowy wykaz przedstawiłam w załączniku 3

4.5 Wygłaszanie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

W całym okresie pracy naukowej uczestniczyłam łącznie w 58 konferencjach, z których większość miała charakter międzynarodowy. Łącznie na konferencjach wygłosiłam 42 referaty (w tym pięć w języku angielskim: dwa razy na międzynarodowej konferencji naukowej w Polsce, a trzy razy na konferencjach zagranicznych) (wykaz załącznik 3). Za duże wyróżnienie uważam wygłoszenie referatu na jednej z sesji na **międzynarodowej konferencji naukowej pt. Productivity and its impact on global trade w Seville**, w Hiszpanii, zorganizowanej przez International Agricultural Trade Research Consortium (IATRC or Consortium) i European Commission's Directorate-General for Agriculture and Rural Development oraz na **XIV Kongresie Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnych (XIVth Congress of the European Association of Agricultural Economists)**

w Ljublanie, pt.: *Agri-food na rural Innovations for Healthier Societies* w sesji pt. *Competitiveness of the agribusiness sector*. Podobnie jako wyróżnienie uważam zaproszenie do dyskusji jako panelista w sesji: „Determinanty rozwoju Polski. Rolnictwo” na **IX Kongresie Ekonomistów Polskich**, który odbył się w dniach 28-29.11.2014 roku w Warszawie.

5. Działalność dydaktyczna, popularyzatorska oraz organizacyjna

W ramach działalności dydaktycznej prowadziłam wykłady i ćwiczenia, do których opracowane zostały autorskie (indywidualnie i zespołowo) sylabusy. Od początku pracy na Uniwersytecie Przyrodniczym (dawniej Akademia Rolnicza) w Poznaniu prowadzę zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia, a po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych także wykłady) z przedmiotów: Polityka gospodarcza, Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze, Polityka pieniężna, Polityka fiskalna w rozwoju społeczno-gospodarczym, na kierunkach Ekonomia, Finanse i rachunkowość i Gospodarka Przestrzenna, na studiach jednolitych magisterskich, pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych. W ramach specjalności Ekonomia Gospodarki Żywnościowej na kierunku Ekonomia prowadziłam ćwiczenia z przedmiotu Ekonomia Gospodarki Żywnościowej, Polityka rolno-żywnościowa oraz ćwiczenia i wykłady z przedmiotu Agrobiznes w gospodarce narodowej (zajęcia z tego przedmiotu prowadziłam także na kierunku Rolnictwo oraz Technika Rolnicza i Leśna). Poziom prowadzenia wszystkich przedmiotów był wysoko oceniany przez studentów.

Byłam także wykładowcą na studiach podyplomowych *„Integracja Europejska – Agrobiznes i obszary wiejskie”* oraz *„Działalność rolnicza w warunkach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej”* prowadzonych na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z przedmiotu: Agrobiznes. Zakres tematyczny z prowadzonego przeze mnie przedmiotu jest wymagany do uzyskania kwalifikacji rolniczych dla absolwentów nierolniczych kierunków studiów.

Podczas pracy dydaktycznej na stanowisku adiunkta kierowałam 29 ukończonymi pracami magisterskimi na kierunku Ekonomia i 89 ukończonymi pracami licencjackimi na kierunku Ekonomia oraz Finanse i rachunkowość (w tym 20 pracami licencjackimi w WSZ „Kadry dla Europy” w Poznaniu). Obecnie sprawuję opiekę na czterech studentami piszącymi prace magisterskie na kierunku Ekonomia oraz siedmioma studentami piszącymi prace licencjackie na kierunku Finanse i rachunkowość.

Jestem również promotorem pomocniczym pracy doktorskiej mgr Eweliny Szuby-Barańskiej pt: *„Rozwój agrobiznesu krajów Europy Środkowo-Wschodniej po przystąpieniu*

do Unii Europejskiej” (otwarcie przewodu 7 lipca 2014 roku na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym UP w Poznaniu). Doktorantka uzyskała finansowanie z Narodowego Centrum Nauki na projekt badawczy, realizowany przez osoby rozpoczynające karierę naukową nieposiadające stopnia naukowego doktora (umowa numer UMO-2014/13/N/HS4/03617).

W celu podnoszenia swoich kompetencji dydaktycznych uczestniczyłam w szkoleniach oraz seminariach. Od lutego do września 2001 roku uczestniczyłam w cyklu wykładów organizowanych w ramach szkolenia TEMPUS PHARE N^o: IB_JEP-14205-1999 Formation europeenne en developement agricole et rural-DAR zorganizowanym przez Katedrę Ekonomiki Gospodarki Żywnościowej, Akademii Rolniczej w Poznaniu. Wykładowcami byli m.in. naukowcy z zagranicy. W latach 2000-2001 ukończyłam Studia Podyplomowe pt. „*Wieś i rolnictwo w procesie integracji z Unią Europejską (zasady korzystania z funduszy przedakcesyjnych, rolnych i strukturalnych UE)*” zorganizowane przez Katedrę Ekonomiki Gospodarki Żywnościowej na Akademii Rolniczej w Poznaniu. We wrześniu 2004 roku przebywałam na stażu w Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Department of Agricultural Economics. W tym samym okresie odbyła się Summer School in Agriculture and Applied Economics pt. “Future Rural Development in the Enlarged European Union”. W 2010 roku uczestniczyłam w seminariach organizowanych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie. W kwietniu 2010 roku uczestniczyłam także w szkoleniu z programu Statistica zorganizowanym przez StatStof w Krakowie.

Podczas pracy na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu brałam czynny udział w działalności organizacyjnej. Od 2007 roku jestem członkiem Rady Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Uczestniczę jako członek w pracach kierunkowego Zespołu ds. Jakości kształcenia na kierunku Ekonomia na studiach I i II stopnia na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Zespołu ds. Oceny Studiów Podyplomowych w dziedzinie nauk ekonomicznych na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Ponadto jestem sekretarzem Studium Podyplomowego „*Integracja Europejska – Agrobiznes i Obszary Wiejskie*” (od 2002 roku do chwili obecnej) oraz Studium Podyplomowego „*Działalność rolnicza w warunkach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej*” (od 2005 roku do chwili obecnej). W 2006 roku za prowadzenie w/w studiów otrzymałam nagrodę Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za szczególne osiągnięcia dydaktyczne. Od 2000 roku uczestniczę w przygotowywaniu Planów dydaktycznych i Sprawozdań z Działalności Dydaktycznej dla Katedry Ekonomii i Polityki

Gospodarzej w Agrobiznesie. Dwukrotnie współorganizowałam Europejską Noc Naukowców na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu prowadząc grę edukacyjną „Exploring agribusiness” (27.09.2013 i 28.09.2014 rok). W latach 2013-2015 aktywnie uczestniczyłam w promocji Wydziału Ekonomiczno-Społecznego, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w czterech szkołach średnich: w Zespole Szkół w Mogilnie; Liceum Ogólnokształcącym im. Braci Śniadeckich w Żninie, w Zespole Szkół w Bielicach i Zespole Szkół Ekonomiczno-Handlowych w Żninie. W ramach promocji Wydziału wygłaszałam wykłady na temat: „*Agrobiznes – od pola do stołu*”.

Jestem członkiem European Association of Agricultural Economists i Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu w Polsce. W ramach powiązania z praktyką uczestniczyłam w przygotowaniu pięciu ekspertyz, czterech na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jednej na zlecenie Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie. Byłam członkiem Komisji oceniającej na Sesji Kół Naukowych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

W 2013 roku recenzowałam artykuły naukowe w czasopiśmie *Wież i rolnictwo*.

W latach 2005 – 2014 byłam zatrudniona w Wyższej Szkole Zawodowej „Kadry dla Europy”, gdzie od 2006 roku z dwuletnią przerwą pełniłam funkcje Kierownika Katedry Ekonomii. W latach 2006-2014 byłam członkiem Senatu Uczelni i pełniłam funkcję Przewodniczącej Komisji Stypendialnej w Uczelni. Efektem pracy w WSZ „Kadry dla Europy” było opracowanie Programów Studiów dla Kierunku Ekonomia. Prowadziłam również prace nad przygotowaniem regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów WSZ „Kadry dla Europy” w Poznaniu. Prowadziłam także tam wykłady i ćwiczenia dla studentów na kierunku Ekonomia.

*Aldona Aniówozyńska-
Kamińska*

**Wykaz opublikowanych prac naukowych lub
twórczych prac zawodowych oraz
informacja o osiągnięciach dydaktycznych,
współpracy naukowej i popularyzacji nauki**

I. Wykaz publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy

A) Tytuł osiągnięcia naukowego:

„Gospodarka żywnościowa w krajach Unii Europejskiej; Kierunki rozwoju, przepływy i współzależności”, autor: Aldona Mrówczyńska-Kamińska, Wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań, 2015, ISBN 978-83-7160-768-4, ss. 263 (ankes w formie pdf na płycie CD).

II. Wykaz innych (nie wchodzących w skład osiągnięcia wymienionego w pkt I) opublikowanych prac naukowych oraz wskaźniki dokonań naukowych *

A) Publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JRC) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH)

1. Mrówczyńska-Kamińska A., Czyżewski B (2011): Przepływy międzygałęziowe i podział rent w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce w latach 1995–2005, *Ekonomista* 2, Warszawa, 203-234,
2. Mrówczyńska-Kamińska A., Poczta W. (2013): Erzeugung und Verteilung der Produkte des Agrarsektors und der Lebensmittelindustrie vor dem Hintergrund ihrer Verbindungen mit der Volkswirtschaft (vergleichende Analyse des Agrar- und Lebensmittelsektors in Polen und Deutschland), *Berichte Über Landwirtschaft*, Tom 91, zeszyt 1, stron 27, Artykuł ukazał się w wersji elektronicznej w 2013 roku, DOI: [dx.doi.org/10.12767/buel.v91i1](https://doi.org/10.12767/buel.v91i1)

B) Monografie, publikacje naukowe w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w pkt II A:

1. Monografie (wszystkie opublikowane po obronie pracy doktorskiej)

1.1 Czubak W., Sadowski A., Wigier M., Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Inwestycje w rolnictwie polskim po integracji z Unią Europejską. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, ISBN 978-83-7160-762-2 ss.136.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przeprowadzeniu badań nad makroekonomicznym znaczeniem rolnictwa w gospodarce narodowej, których wyniki zawarłam w jednym z rozdziałów monografii. Mój udział procentowy szacuję na 10 %.

1.2. Zegar J.S., Feledyn-Szewczyk B., Jankowiak J., Majchrzak A., Miedziejko E., Mrówczyńska-Kamińska A., Prandeccki K. (2014): Z badań na rolnictwem społecznie zrównoważonym (24), Raport Programu Wieloletniego 2011-2014, IERiGŻ PIB, nr 109 Warszawa, ISBN 978-83-7658-488-1 ss. 126.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na dokonaniu próby wykorzystania bilansu przepływów międzygałęziowych do oceny zrównoważenia sektora rolno-żywnościowego, których wyniki zawarłam w jednym z rozdziałów monografii. Mój udział procentowy szacuję na 25 %.

2

2. Publikacje naukowe w czasopismach międzynarodowych lub krajowych przed obroną pracy doktorskiej

2.1 Mrówczyńska A. (2000): Rozwój agrobiznesu jako przesłanka zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, Roczniki Naukowe SERiA, Tom II, zeszyt 4, Warszawa, 149-156.

2.2 Mrówczyńska A. (2001): Efektywność ekonomiczna czynników produkcji w rolnictwie polskim – analiza regionalna, Regionalne przemiany strukturalne rolnictwa i obszarów wiejskich w aspekcie integracji Polski z Unią Europejską, tom II, Zeszyty Naukowe AR im. H. Kołłątaja w Krakowie, zeszyt 78, Kraków, 523-536.

2.3 Mrówczyńska A. (2001): Zasoby czynników produkcji w rolnictwie polskim - analiza regionalna, Zeszyty naukowe, Wyższa Szkoła Handlu i Usług w Poznaniu, z.2, Poznań, 97-111.

2.4 Michota-Katulska E., Mrówczyńska A. (2001): Wydatki na artykuły żywnościowe rodzin związanych z rolnictwem w świetle badań budżetów gospodarstw domowych, Agrobiznes 2001, Rola agrobiznesu w kształtowaniu jakości życia, Red. S. Urban, Prace naukowe AE, Wrocław, Wyd. AE im. Oskara Langego we Wrocławiu, 318-327.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na opracowaniu statystycznym danych, wspólnym omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 50 %.

2.5 Mrówczyńska A. (2001): Zróżnicowanie potencjału wytwórczego rolnictwa i jego wykorzystania w przekroju województw, Roczniki Naukowe SERiA, Tom III, zeszyt 1, Warszawa, 85-92.

2.6 Mrówczyńska A. (2001): Potencjał produkcyjny rolnictwa i stopień jego wykorzystania - analiza regionalna, Rozwój regionalny w aspekcie integracji z UE, Zeszyty Naukowe AR im. H. Kołłątaja w Krakowie, zeszyt 81, AR Kraków, 235-247.

2.7 Poczta W., Mrówczyńska A. (2002): Przemysł spożywczy jako główne ogniwo agrobiznesu (analiza regionalna), W: Agrobiznes 2002, Przemiany w agrobiznesie i obszarach wiejskich oraz ich następstwa red. S. Urban, tom II, Prace Naukowe, AE im Oskara Langego we Wrocławiu, Wyd. AE, Wrocław, 240-247.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych statystycznych, dokonaniu obliczeń, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

2.8 Mrówczyńska A. (2002): Znaczenie agrobiznesu w gospodarce polskiej – analiza regionalna, Roczniki Naukowe SERiA, Tom IV, Zeszyt 1, Warszawa, 127-133.

3. Rozdziały w monografiach przed obroną pracy doktorskiej

3.1 Poczta W., Mrówczyńska A. (2002): Analiza efektywności czynników produkcji w polskim rolnictwie w przekroju regionalnym, W: Regionalne zróżnicowanie agrobiznesu, red. W. Poczta, Wyd. AR w Poznaniu, Poznań, 157-169.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych statystycznych, dokonaniu obliczeń, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

3.2 Mrówczyńska A. (2002): Miejsce i rola przemysłu spożywczego w gospodarce polskiej w przekroju regionalnym, (W:) Regionalne znaczenie agrobiznesu, AR w Poznaniu, Poznań, 211-223.

3.3 Mrówczyńska A. (2002): Regionalne zróżnicowanie polskiego przemysłu spożywczego (W:) Zróżnicowanie regionalne gospodarki żywnościowej w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską, W. Poczta, F. Wysocki (red), Wyd. AR im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań, 195-223.

3.4 Poczta W., Mrówczyńska A. (2002): Regionalne zróżnicowanie polskiego rolnictwa (W:) Zróżnicowanie regionalne gospodarki żywnościowej w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską, W. Poczta, F. Wysocki (red), Wyd. AR im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań, 125-161.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych statystycznych, dokonaniu obliczeń, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

3.5 Mrówczyńska A. (2002): Regionalne znaczenie agrobiznesu i główne kierunki jego przemian (W:) Zróżnicowanie regionalne gospodarki żywnościowej w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską, W. Poczta, F. Wysocki (red), Wyd. AR im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań, 223-265.

4. Publikacje konferencyjne przed obroną pracy doktorskiej

4.1 Poczta W., Mrówczyńska A. (2002): Gospodarka żywnościowa w Wielkopolsce – kierunki jej rozwoju w aspekcie integracji z Unią Europejską” (W:) Wielkopolska Debata XXIII Kongresu Techników Polskich, Technika a Rozwój, NOT, Poznań, 52-67.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, omówieniu wyników badań oraz redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5. Publikacje naukowe w czasopismach międzynarodowych lub krajowych po obronie pracy doktorskiej

5.1 Poczta W., Mrówczyńska A. (2003): Produkcyjna i dochodotwórcza rola agrobiznesu w gospodarce narodowej, Roczniki Naukowe SERiA, Tom V, Zeszyt 4, Warszawa, 230-236.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.2 Poczta W., Mrówczyńska-Kamińska A. (2003): Tworzenie i rozdysponowanie produkcji rolnej na tle związków z gospodarką narodową, Roczniki Nauk Rolniczych, seria G – Ekonomia Rolnictwa, Tom 90 – zeszyt 2, PAN, Komitet Ekonomiki Rolnictwa, wyd. „Więć Jutra”, Warszawa.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.3 Mrówczyńska A. (2004): Agrobiznes w Polsce; Regionalne zróżnicowanie rozwoju, streszczenie pracy doktorskiej, Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, nr 1, Warszawa, 117-120.

5.4 Mrówczyńska-Kamińska A., E. Kiryluk. (2004): Wpływ relacji między czynnikami produkcji na produktywność w rolnictwie polskim (analiza regionalna), Roczniki Naukowe SERiA, Tom VI, Zeszyt 3, Warszawa, 160-166.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na opracowaniu statystycznym danych, wspólnym omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 50 %.

5.5 Poczta W., Mrówczyńska-Kamińska A. (2004): Tworzenie i rozdysponowanie produkcji przemysłu spożywczego na tle związków z gospodarką, Agrobiznes 2004, Sytuacja agrobiznesu w Polsce po przystąpieniu do Unii Europejskiej, S. Urban (red.) Wyd. AE im. Oskara Langego, Wrocław, 177-184.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.6 Poczta W., Mrówczyńska-Kamińska A. (2004): Zmiany w zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej w rolnictwie, Wieś i Rolnictwo, Suplement do nr 4 (125), Warszawa.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.7 Mrówczyńska-Kamińska A., Poczta W. (2004): Kierunki przekształceń gospodarki rolno-żywnościowej w Polsce i w Niemczech, Problemy Rolnictwa Światowego, Zeszyty Naukowe SGGW, t. 11, Warszawa, 331-338

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.8 Poczta W., Kiryluk E., Mrówczyńska-Kamińska A. (2005): Próba optymalizacji rozdysponowania środków finansowych na rozwój obszarów wiejskich w Polsce, Acta Agraria et Silvestria, Sekcja Ekonomiczna, Vol. XLIV/1, Wyd. PAN, Kraków, 315-324.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na pomocy w zebraniu danych statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20 %.

5.9 Mrówczyńska- Kamińska A., Kiryluk E. (2005): Analiza regionalna potencjału produkcyjnego rolnictwa w Polsce i stopnia jego wykorzystania. Roczniki Naukowe SERiA, Tom VII, Zeszyt 4, Warszawa, 299-304.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 70 %.

5.10 Kiryluk-Dryjska E., Mrówczyńska-Kamińska A. (2006): Czynniki wpływające na podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej w rolnictwie, Roczniki Naukowe SERIA, Zeszyt 4, Warszawa, 153-157.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na pomocy w zebraniu danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20%.

5.11 Mrówczyńska-Kamińska A. (2006): Rola rolnictwa i przemysłu spożywczego w zaspokajaniu popytu pośredniego i końcowego W: Konkurencja w agrobiznesie - jej uwarunkowania i następstwa, S. Urban (red.) Tom 2, Prace Naukowe AE im. O. Langego we Wrocławiu, Wrocław, 149-156.

5.12. Mrówczyńska-Kamińska A., Sapa A. (2006): Poziom wykorzystania płatności obszarowych w Wielkopolsce na tle kraju W: Wsparcie finansowe sektora rolno-żywnościowego w Polsce i Wielkopolsce z krajowych i unijnych środków budżetowych, W. Czernasty, A. Sapa (red). Prace Naukowe AE, Wyd. AE w Poznaniu, 78-88.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na pomocy w zebraniu danych, analizie statystycznej danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 50%.

5.13. Baer-Nawrocka A., Mrówczyńska-Kamińska A. (2007): Czynniki ziemia w rolnictwie krajów Unii Europejskiej, [w:] Roczniki naukowe SERIA, Tom IX, Zeszyt 2, Warszawa, 22-27.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na pomocy w zebraniu danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20%.

5.14. Kołodziejczak M., Mrówczyńska-Kamińska A. (2008): Efektywność wykorzystania nakładów pracy w rolnictwie polskim na tle Unii Europejskiej, W: Rozwój zasobów kapitału ludzkiego obszarów wiejskich, WNEIZ, Studia i Prace WNEiZ, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 145-152.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na pomocy w zebraniu danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20%.

5.15. Poczta W., Mrówczyńska-Kamińska A. (2008): Regionalne zróżnicowanie wykorzystania kapitału ludzkiego w polskim rolnictwie, W: Rozwój zasobów kapitału ludzkiego obszarów wiejskich, WNEIZ, Studia i Prace WNEiZ, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 309-316.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.16. Mrówczyńska-Kamińska A. (2008): Przemiany i znaczenie agrobiznesu w gospodarce narodowej Polski w latach 1995-2006; Roczniki Naukowe SERIA, Warszawa, 287-292.

5.17. Mrówczyńska-Kamińska A. (2008): Znaczenie rolnictwa w gospodarce narodowej w Polsce – analiza makroekonomiczna i regionalna W: Problemy rolnictwa światowego, Zeszyty naukowe SGGW Tom 5 (XX), Warszawa, 96-107.

5.18. Mrówczyńska-Kamińska A., Poczta W. (2009): Przepływy materiałowe w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce w świetle modelu przepływów międzygałęziowych, Roczniki Nauk Rolniczych, SERIA G Ekonomia Rolnictwa, Tom 96 zeszyt 3, Warszawa, 9-20.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, na zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.19. Poczta W., Średzińska J., Mrówczyńska-Kamińska A. (2009): Determinanty dochodów gospodarstw rolnych Unii Europejskiej według typów rolniczych, W: Ekonomia i organizacja gospodarki żywnościowej, Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie, nr 76 (2009), Warszawa, 17-31.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na pomocy w zebraniu danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20%.

5.20. Mrówczyńska-Kamińska A. (2009): Przepływy materiałowe w rolnictwie w krajach Unii Europejskiej, Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie, Problemy Rolnictwa Światowego, Zeszyty Naukowe SGGW, Tom 9 (XXIV), Warszawa, 128-139.

5.21. Mrówczyńska-Kamińska A., Kucharczyk A., Średzińska J. (2009): Analiza finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego na przykładzie Miasta i Gminy Środa Wielkopolska, W: Ekonomia i organizacja gospodarki żywnościowej, Zeszyty Naukowe SGGW, EiOGŻ, nr 89, Warszawa, 175-187.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na opracowaniu statystycznym danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 70%.

5.22. Mrówczyńska-Kamińska A. (2010): Tworzenie i rozdysponowanie produkcji rolnej na tle związków z gospodarką narodową (sektorowa analiza porównawcza rolnictwa w Polsce i Niemczech), Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, nr 1, Warszawa, 9-25.

5.23. Mrówczyńska-Kamińska A. (2010): Tworzenie i rozdysponowanie produkcji przemysłu spożywczego na tle związków z gospodarką narodową (sektorowa analiza porównawcza przemysłu spożywczego w Polsce i Niemczech), Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, nr 2, Warszawa, 27-42.

5.24. Mrówczyńska-Kamińska A. (2010): Współzależności międzygałęziowe w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej, W: Polityka ekonomiczna, J. Sokołowski, M. Sosnowski, A. Żabiński (red.), Prace Naukowe 111 UE Wrocław Wyd. UE Wrocław, t. 1, 459-477.

5.25. Czyżewski B., Mrówczyńska-Kamińska A. (2010): Rachunek nadwyżki produktywności i przepływ międzygałęziowy w ekonomii rolnej, Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, nr 4, Warszawa, 51-69.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji artykułu, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20%.

5.26. Mrówczyńska-Kamińska A. (2010): Rola rolnictwa w zaspokajaniu popytu pośredniego i końcowego w krajach Unii Europejskiej, Roczniki Nauk Rolniczych, Seria G, Ekonomia Rolnictwa, Tom 97, Zeszyt 4, 149-157.

5.27. Mrówczyńska-Kamińska A., Baer-Nawrocka A. (2010): Zaopatrzenie materiałowe rolnictwa w Polsce w świetle bilansów przepływów międzygałęziowych, Roczniki Naukowe SERiA, Tom Zeszyt 1, Warszawa, 140-146.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, opracowaniu statystycznym danych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80%.

5.28. Mrówczyńska-Kamińska A. (2010): Zaopatrzenie materiałowe oraz tworzenie i rozdysponowanie podaży produktów przemysłu spożywczego w krajach Unii Europejskiej, Roczniki Ekonomiczne Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, Bydgoszcz, 189-211.

5.29. Mrówczyńska-Kamińska A., Czyżewski B. (2011): Potencjał zasobów produkcyjnych w sektorze rolnym w Polsce, EKONOMIA TOM 1 ss.507, Prace Naukowe UE we Wrocławiu, red. J. Sokołowski, G. Węgrzyn, Wrocław, 30-41.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał zebraniu materiałów statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 20%.

5.30. Mrówczyńska-Kamińska A., Czyżewski B. (2011) Zaopatrzenie materiałowe rolnictwa w Polsce i Niemczech w świetle bilansów przepływów międzygałęziowych, Roczniki Naukowe SERiA, Tom XIII, zeszyt 3, Poznań, 50-56.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

5.31. Mrówczyńska-Kamińska A., Kiryluk-Dryjska E. (2011): Agribusiness output and income results in the EU countries, Problemf of Word agriculture, Scientific Jurnal, Warsaw University of Life Sciences – SGGW, Volume 11 (XXVI), number 3, Warsaw, 64-72.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 70 %.

5.32. Mrówczyńska-Kamińska A. (2012): Produkcja globalna i wartość dodana brutto w sektorze rolno-żywnościowym w krajach Unii Europejskiej, Roczniki Naukowe SERiA, Tom XIV, Zeszyt 1, Warszawa, 333-338.

5.33. Mrówczyńska-Kamińska A. (2012): Wydajność pracy w gospodarce żywnościowej w Polsce i Niemczech, Roczniki Ekonomii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Tom 99, Zeszyt 2, Warszawa, 68-76.

5.34. Mrówczyńska-Kamińska A. (2012): The significance of import in the supply of materials for food economy in Poland and Germany, Problems of Word agriculture, Scientific Journal, Warsaw University of Life Sciences – SGGW, Volume 12 (XXVII), number 3, Warsaw, 93-100.

(Wyniki zawarte w publikacji opublikowano w języku polskim pt. Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Znaczenie importu w zaopatrzeniu materiałowym Polski i Niemiec, Roczniki Ekonomiczne Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej, zeszyt 6, 323-332.

5.35. Mrówczyńska-Kamińska A. (2012): Produkcyjna i dochodotwórcza rola agrobiznesu w gospodarce narodowej w Polsce i Niemczech, Journal of Agribusiness and Rural Development, 2 (24) 2012, Wyd. UP, Poznań, 179-189.

5.36. Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): The workforce and its productivity in the food economy of the EU countries, Journal of Agribusiness and Rural Development, 3 (29) 2013, 85-100.

(Wyniki zawarte w publikacji wykorzystano w publikacji pt. Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Wydajność pracy w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej, Roczniki Naukowe SERiA, Tom XV, Zeszyt 4, 285- 291.

5.37. Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Znaczenie agrobiznesu w gospodarce narodowej w krajach Unii Europejskiej, Gospodarka narodowa nr 3, SGH, Warszawa., 79-100.

5.38. Baer-Nawrocka A., Kiryłuk-Dryjska E, Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Wpływ zniesienia systemu kwotowania na produkcję buraków cukrowych i cukru w Unii Europejskiej, Wieś i Rolnictwo, nr 1 (162), Warszawa, 169-184.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na wspólnej koncepcji badań, przeprowadzeniu analizy sytuacji na rynku cukru w Polsce, wspólnej analizie wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 33 %.

5.39. Szuba E. Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Znaczenie sektora rolno-spożywczego w gospodarkach państw Europy Środkowo-Wschodniej, Journal of Agribusiness and Rural Development, zeszyt 2, Poznań, 189-202.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, pomocy w zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 70 %.

5.40 Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Wybrane współzależności międzygałęziowe w sektorze rolno-żywnościowym w krajach Unii Europejskiej, Journal of Agribusiness and Rural Development, zeszyt 2, Poznań, 99-110.

5.41. Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Struktura agrobiznesu w Polsce i jego znaczenie w gospodarce w kontekście integracji z UE, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 360, Wrocław, 47-54;

5.42 Szuba-Barańska. E., Mrówczyńska-Kamińska A. (2015): Wydatki na żywność w warunkach kryzysu gospodarczego z 2008 roku w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, Problemy Rolnictwa Światowego, tom 15 (XXX), zeszyt 1, Warszawa: 133–143.
Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 50 %.

6. Rozdziały w monografiach po obronie pracy doktorskiej

6.1. Poczta W., Mrówczyńska-Kamińska A. (2004): Gospodarstwo rolne a gospodarstwo domowe rolników (analiza wzajemnych relacji), w: Wiejskie gospodarstwa domowe w obliczu problemów transformacji, integracji i globalizacji; red. M. Adamowicz, SGGW, Warszawa, 169-178.

6.2. Poczta W., Mrówczyńska-Kamińska A., Kiryluk E. (2004): Zróżnicowanie regionalne aktywności ekonomicznej ludności wiejskiej w Polsce, W: Szanse i zagrożenia rozwoju polskich obszarów wiejskich w rozszerzonej Unii Europejskiej, L. Pałasz (red.), Wyd. Wydziału Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej AR, Szczecin, 11-18.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na udziale w zebraniu danych i ich statystycznej analizie, redakcji artykułu i formułowaniu wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 40%.

6.3. Mrówczyńska-Kamińska A. (2009): Tworzenie i rozdysponowanie podaży produktów sektora rolno-żywnościowego w krajach Unii Europejskiej W: Makroekonomiczne uwarunkowanie rozwoju sektora gospodarki żywnościowej red. A. Borowska i A. Daniłowska, Wyd. SGGW Warszawa, Warszawa 115-126.

6.4. Mrówczyńska-Kamińska A. (2009): Przepływy materiałowe w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce i Niemczech w latach 1995-2004, W: Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej, uwarunkowania, mechanizmy, efekty, M. Adamowicz (red.), Wyd. SGGW, Warszawa, 219-232;

6.5 Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Wykorzystanie modelu przepływów międzygałęziowych do badania zależności w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej, w: Problemy rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej w pierwszej dekadzie członkostwa Polski z Unii Europejskiej, red: Czyżewski A, Klepacki B., IX Kongres Ekonomistów Polskich, PTE, Warszawa, 80-90;

6.6 Mrówczyńska-Kamińska A., Szuba. E., (2015): Zmiany przepływów międzygałęziowych w rolnictwie nowych krajów członkowskich po integracji z Unią Europejską, W: Polska 10 lat członkostwa w Unii Europejskiej, red: Małuszyńska E. i in., Wyd. UE w Poznaniu, Poznań.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omówieniu wyników badań i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 50 %.

7. Publikacje konferencyjne po obronie pracy doktorskiej

7.1. Mrówczyńska-Kamińska A., (2013): Labour Productivity in Agribusiness in the European Union, No 152389, Proceedings Issues, 2013: Productivity and Its Impacts on Global Trade, June 2-4, 2013. Seville, Spain from International Agricultural Trade Research Consortium; <http://purl.umn.edu/152389,2>

(Zaprezentowane wyniki badań zawarto w publikacji Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): *The workforce and its productivity in the food economy of the EU countries*, Journal of Agribusiness and Rural Development, 3 (29) 2013, 85-100 oraz częściowo Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): *Wydajność pracy w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej*, Roczniki Naukowe SERiA, Tom XV, Zeszyt 4. 285- 291

7.2. Mrówczyńska-Kamińska A., Baer-Nawrocka A. (2014): The share of agribusiness in national economy in relation to the level of economic development in the European Union Countries, 14th Congress of European Association of Agricultural Economists, "Agri-food and rural innovations for healthier societies", Ljubljana, Słowenia, 26-29.08.2014 rok.

(Zaprezentowane wyniki badań zawarto w publikacji Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): *The workforce and its productivity in the food economy of the EU countries*, Journal of Agribusiness and Rural Development, 3 (29) 2013, 85-100 oraz częściowo Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): *Wydajność pracy w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej*, Roczniki Naukowe SERiA, Tom XV, Zeszyt 4 285- 291)

7.3. Baer-Nawrocka A., Mrówczyńska-Kamińska A. (2014): Twenty-five years of political transformation and ten years of membership in the European Union – the consequences for Polish agriculture, poster Presentation Session 6-4.

8. Rozdział w podręczniku:

8.1. Mrówczyńska-Kamińska A., Poczta W. (2013): Miejsce rolnictwa w agrobiznesie i gospodarce narodowej W: Propedeutyka produkcji rolniczej, Podręcznik dla studentów pozarolniczych kierunków studiów Poczta i in. (red.), Wyd. UE, Poznań 12.

Mój wkład w powstanie tej pracy polegał na przygotowaniu koncepcji badań, zebraniu danych, obliczeniach statystycznych, omawianiu wyników i redakcji wniosków. Mój udział procentowy szacuję na 80 %.

C) Opracowania zbiorowe, katalogi zbiorów, dokumentacja prac badawczych, ekspertyzy, utworów i dzieł artystycznych
BRAK

D) Sumaryczny impact factor według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania:

E) Liczba cytowań publikacji według bazy	Web of Science (WoS)	9
	Public or Perish	100
	Bazecon	16
F) Indeks Hirscha według bazy	Web of Science (WoS)	1
	Public or Perish	5
	Bazecon	3

Impact factor: 0.265 (0,14 Ekonomista; 0125 Berichte uber Landwirtschaft)

Liczba punktów publikacji według stosowanego przez MNiSzW systemu oceny parametrycznej wyniosła 491 punktów, z czego po uzyskaniu stopnia doktora 428 punktów.

G) Kierowanie międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi oraz udział w takich projektach

1. „Znaczenie i ewolucja agrobiznesu jako subsystemu gospodarki narodowej w krajach Unii Europejskiej”, projekt badawczy własny z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego N N112 168336 w latach 2009-2012, **kierownik projektu** (grant zakończony lipiec 2012).

2. „Sektor rolny i jego przemiany w Unii Europejskiej w świetle teorii agrobiznesu”, projekt badawczy własny z Narodowego Centrum Nauki numer 2012/07/B/HS4/02837 w latach 2013-2015, **kierownik projektu.**
3. „Zróżnicowani regionalne gospodarki żywnościowej w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską”, projekt badawczy własny z Komitetu Badań Naukowych grant KBN 5 P06J01118, lata 1999-2002, **wykonawca projektu.**
4. „Absorpcja środków WPR w Wielkopolsce na przykładzie wybranych instrumentów wsparcia”, Interdyscyplinarny projekt badawczy o charakterze międzyuczelnianym pt., *realizowany* w 2005 roku przez Akademię Ekonomiczną i Akademię Rolniczą w Poznaniu, projekt nr 51103510, **wykonawca projektu.**
5. „Makro, mezo i mikroekonomiczna efektywność wspierania inwestycji w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej”. Projekt badawczy własny Narodowego Centrum Nauki Nr 2011/01/B/HS4/00654, Realizacja 2011-2014 r.; **wykonawca projektu.**
6. ”Skutki akcesji oraz wyzwania dla sektora rolno-żywnościowego i obszarów wiejskich w Polsce w świetle kształtu WPR do 2020 roku” badania statutowe 094-20, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, 2014 i 2015 rok, **wykonawca projektu.**
7. „Problemy rozwoju sektora rolno-żywnościowego i obszarów wiejskich w warunkach akcesji Polski do Unii Europejskiej”, badania statutowe 094-20, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, 2006-2013 rok, **wykonawca projektu.**
8. „Analiza procesów integracji polskiego sektora rolno-spożywczego z gospodarką UE - badania statutowe nr 04-8, Akademia Rolnicza w Poznaniu, temat zakończony w 2005r., **wykonawca projektu.**

H) Międzynarodowe i krajowe nagrody za działalność naukową albo artystyczną

1. Nagroda zespołowa II stopnia JM Rektora Akademii Ekonomicznej w Poznaniu za zrealizowany w 2005 roku interdyscyplinarny projekt badawczy o charakterze międzyuczelnianym AE-AR, zakończony publikacją monografii pt.: „Wsparcie finansowe sektora rolno-żywnościowego w Polsce i Wielkopolsce z krajowych i unijnych środków budżetowych” – listopad 2006.
2. Nagroda zespołowa I stopnia JM Rektora Akademii Rolniczej w Poznaniu za osiągnięcia naukowe, Poznań; 6 grudnia 2006.
3. Nagroda indywidualna III stopnia JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za osiągnięcia naukowe udokumentowane publikacjami; Poznań, listopad 2011 rok.
4. Nagroda indywidualna III stopnia JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za osiągnięcia naukowe udokumentowane publikacjami; Poznań, listopad 2013 rok.
5. Nagroda zespołowa I stopnia JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu za osiągnięcia naukowe udokumentowane publikacjami; Poznań, listopad 2014 rok.

I) Wygłoszenie referatów na międzynarodowych i krajowych konferencjach tematycznych

1. Udział w V Warsztatach Ekonomistów Rolnych, Krasnobród, czerwiec 2000 rok.
wygłoszony referat: Regionalne zróżnicowanie rozwoju agrobiznesu w Polsce
2. VII Kongres SERiA: „Zrównoważony rozwój terenów wiejskich”, Zamość, Dubliny 21-23 września 2000 rok.
wygłoszony referat: Rozwój agrobiznesu jako przesłanka zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.
3. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Regionalne przemiany strukturalne rolnictwa i obszarów wiejskich w aspekcie integracji Polski z UE”, Kraków, 7-8 grudnia 2000 rok.
wygłoszony referat: Efektywność ekonomiczna czynników produkcji w rolnictwie polskim – analiza regionalna
4. Konferencja Naukowa pt. „Agrobiznes 2001, Rola agrobiznesu w kształtowaniu jakości życia”, UE Wrocław, lipiec 2001 rok.
wygłoszony referat: Wydatki na artykuły żywnościowe rodzin związanych z rolnictwem w świetle badań budżetów gospodarstw domowych
5. VIII Kongres SERiA: „Gospodarka żywnościowa wobec wyzwań XXI wieku”, Białystok 18-21 września 2001 rok.
wygłoszony referat: Zróżnicowanie potencjału wytwórczego rolnictwa i jego wykorzystania w przekroju województw
6. Konferencja Naukowa „Zróżnicowanie regionalne i prognozy zmian gospodarki żywnościowej w Polsce w aspekcie integracji z Unią Europejską”, Poznań, 24 czerwca 2002 r.
wygłoszone referaty: Analiza efektywności czynników produkcji w polskim rolnictwie w przekroju regionalnym oraz Miejsce i rola przemysłu spożywczego w gospodarce polskiej w przekroju regionalnym
7. Konferencja naukowa „Agrobiznes 2002. Przemiany w agrobiznesie i obszarach wiejskich oraz ich następstwa”, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław- Polanica Zdrój 10-12.07.2002 rok.
wygłoszony referat: Przemysł spożywczy jako główne ogniwo agrobiznesu (analiza regionalna)
8. IX Kongres SERiA, pt. „Globalizacja, integracja i innowacyjność w agrobiznesie”, Bydgoszcz 18-20 września 2002 r.
wygłoszony referat: Znaczenie agrobiznesu w gospodarce polskiej – analiza regionalna
9. X Kongres SERiA, pt. „Obszary wiejskie i gospodarka żywnościowa w przededniu integracji z Unią Europejską”, Koszalin, 2-5 września 2003 r.
wygłoszony referat: Produkcyjna i dochodotwórcza rola agrobiznesu w gospodarce narodowej

10. Ogólnopolska Konferencja pt.: „Rolnictwo i obszary wiejskie – szanse i zagrożenia na progu integracji ze strukturami UE”, Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie, 6-18 kwietnia 2004 r.

wyłoszony referat: Próba optymalizacji rozdysponowania środków finansowych na rozwój obszarów wiejskich w Polsce

11. Konferencja pt.: „Agrobiznes 2004. Sytuacja agrobiznesu w Polsce po przystąpieniu do Unii Europejskiej”, 15-16 lipca 2004 r., Wrocław.

wyłoszony referat: „Tworzenie i rozdysponowanie produkcji przemysłu spożywczego na tle związków z gospodarką

12. IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: „Szanse i zagrożenia rozwoju obszarów wiejskich w rozszerzonej Unii Europejskiej”. Międzyzdroje, 2-3 września 2004 r.

wyłoszony referat: Zmiany w zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej w rolnictwie

13. Konferencja naukowa pt.: „Aktualne tendencje w międzynarodowych stosunkach gospodarczych w rolnictwie i gospodarce żywnościowej”, SGGW, Warszawa 26-27.11.2004 rok.

wyłoszony referat: Kierunki przekształceń gospodarki rolno-żywnościowej w Polsce i w Niemczech

14. Konferencja naukowa pt. „Agrobiznes 2005. Zmiany w agrobiznesie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej”, Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, 12-14 lipca 2005 r.

wyłoszony referat: Rola rolnictwa i przemysłu spożywczego w zaspokajaniu popytu pośredniego i końcowego

15. XIII Kongres SERiA pt.: „Rynek rolny i żywnościowy w otoczeniu krajowym i międzynarodowym”, 13-16 września 2006 roku, Poznań.

wyłoszony referat: Czynniki wpływające na podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej w rolnictwie

16. XIV Kongres SERiA pt.: „Perspektywy rolniczej Polski w Unii Europejskiej”, 18-21 września 2007 r., Kraków.

wyłoszony referat: Czynniki ziemia w rolnictwie krajów Unii Europejskiej

17. Konferencja Naukowa pt. „Ekonomiczno-społeczne problemy rozwoju zrównoważonego”, konferencja organizowana przez Wydział Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej AR w Szczecinie, Szczecin, (2-3.VII.2007 rok.

wyłoszony referat: Regionalne zróżnicowanie wykorzystania kapitału ludzkiego w polskim rolnictwie,

18. Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Wiejskie gospodarstwa domowe w obliczu problemów transformacji, integracji i globalizacji, wrzesień 2008, SGGW, Warszawa.

wyłoszony referat: Gospodarstwo rolne a gospodarstwo domowe rolników (analiza wzajemnych relacji)

19. XV Kongres SERiA pt.: „Konkurencyjność w agrobiznesie”, 8-10 września 2008 r., Lublin.

wyłoszony referat: Przemiany i znaczenie agrobiznesu w gospodarce narodowej Polski w latach 1995-2006

20. Konferencja naukowa pt. „Rolnictwo i gospodarka żywnościowa Polski w ramach Unii Europejskiej”, zorganizowana przez Katedrę Ekonomiki Rolnictwa i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie, Warszawa, 24.X.2008 rok.

wyłoszony referat: Znaczenie rolnictwa w gospodarce narodowej w Polsce – analiza makroekonomiczna i regionalna

21. II Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Finansowanie jednostek gospodarczych i budżetowych”, org. SGGW w Warszawie, 19-20.11.2009 rok, Jachranka.

wyłoszone referaty: Analiza finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego na przykładzie Miasta i Gminy Środa Wielkopolska,
Determinanty dochodów gospodarstw rolnych Unii Europejskiej według typów rolniczych

22. Konferencja Naukowa pt.: „Przedsiębiorstwa agrobiznesu - dotychczasowe doświadczenia i kierunki rozwoju”, 24-25.09.2009 rok, SGGW Warszawa.

wyłoszony referat: Przepływy materiałowe w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce w świetle modelu przepływów międzygałęziowych.

23. Konferencja naukowa pt.: „Rolnictwo i gospodarka żywnościowa Polski w ramach Unii Europejskiej”, konferencja zorganizowana przez Katedrę Ekonomiki Rolnictwa i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie, 23.10.2009 rok, Warszawa.

wyłoszony referat:: Przepływy materiałowe w rolnictwie w krajach Unii Europejskiej.

24. Międzynarodowa konferencja naukowa pt: „Makroekonomia a sektor rolno-żywnościowy”, pierwsza konferencja z cyklu: „Przemiany w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej”, Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej, 3.12.2009 rok SGGW, Warszawa.

wyłoszony referat: Tworzenie i rozdysponowanie podaży produktów sektora rolno-żywnościowego w krajach Unii Europejskiej

25. Konferencja naukowa pt.: „Problemy ekonomii, polityki ekonomicznej i finansów publicznych”, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, 2-4.09.2010 rok, Karpacz.

zamieszczony artykuł: Współzależności międzygałęziowe w agrobiznesie w krajach Unii Europejskiej

26. XVII Kongres SERiA pt: „Determinanty rozwoju agrobiznesu”, Wydział Ekonomiczny Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie 7-9.09.2010 rok, Świnoujście.

wyłoszony referat: nt.: Zaopatrzenie materiałowe rolnictwa w Polsce w świetle bilansów przepływów międzygałęziowych

27. XVIII Kongres SERiA pt: „Polityka i strategie rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich”, 7-9.09.2011 rok, Wrocław.

wyłoszony referat: Zaopatrzenie materiałowe rolnictwa w Polsce i Niemczech w świetle bilansów przepływów międzygałęziowych,

28. Międzynarodowa konferencja naukowa pt.: „Polityka gospodarcza a sektor rolno-żywnościowy”, trzecia z cyklu „Przemiany w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej”, 1.12.2011 rok, SGGW, Warszawa.

wyłoszony referat: Agribusiness's output and income results in the EU countries

29. XIX Kongres SERiA pt.: „Obszary wiejskie i agrobiznes w warunkach zmieniającej się koniunktury”, 5-7.09.2012 rok, Białystok.

wyłoszony referat: Produkcja globalna i wartość dodana brutto w sektorze rolno-żywnościowym w krajach Unii Europejskiej

30. Międzynarodowa konferencja naukowa nt. „Gospodarka żywnościowa jako sektor gospodarki narodowej” czwartą z cyklu „Przemiany w gospodarce żywnościowej w krajach europejskich”, organizowana przez Katedrę Ekonomii i Polityki Gospodarczej, SGGW w Warszawie, 6.12.2012 rok.

wyłoszony referat pt.: „Wydajność pracy w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce i Niemczech”,

31. IV Ogólnopolska konferencja naukowa pt.: „Wieś i rolnictwo w procesie zmian”. Katedra Organizacji i Zarządzania Uniwersytetu Opolskiego oraz Komisja Nauk Rolniczych PAN Oddział w Katowicach, 5-6 czerwca 2012r., Opole – Kamień Śląski.

wyłoszony referat: Produkcyjna i dochodotwórcza rola agrobiznesu w gospodarce narodowej w Polsce i Niemczech

32. Konferencja naukowa „Globalne problemy rolnictwa i gospodarki żywnościowej” zorganizowana przez Katedrę Ekonomiki Rolnictwa i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie, 19.X.2012 r.

wyłoszony referat: The significance of import in the supply of materials for food economy in Poland and Germany

33. Konferencja międzynarodowa “Productivity and its impacts on global” w Seville, Hiszpania, organizator International Agricultural Trade Research Consortium (IATRC or Consortium) i European Commission's Directorate-General for Agriculture and Rural Development 2-4.06.2013r.

wyłoszony referat: Labour Productivity in Agribusiness in the European Union

34. XX Kongres SERiA pt. „Agrobiznes i obszary wiejskie w rozwoju regionalnym”, 4-6.09.2013 r., Rzeszów.

wyłoszony referat: Wydajność pracy w gospodarce żywnościowej w krajach Unii Europejskiej. Referat wyróżniony za najlepszą prezentację i badania

35. Udział w IX Kongresie Ekonomistów Polskich „Ekonomia dla przyszłości. Odkrywać naturę i przyczyny zjawisk gospodarczych”. 28-29.11.2013 rok Organizatorem Konferencji było Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Warszawie.

Udział w panelu dyskusyjnym dot. publikacji: Wykorzystanie modelu przepływów międzygałęziowych do badania zależności w agrobiznesie się w krajach Unii Europejskiej,

36. V Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: „Wieś i rolnictwo w procesie zmian”; 27- 28 maja 2014 r. Opole – Kamień Śląski.

wyłoszony referat: Wybrane współzależności międzygałęziowe w sektorze rolno-żywnościowym w krajach Unii Europejskiej

37. Konferencja naukowa, pt.: „Unia Europejska 10 lat po największym rozszerzeniu”, 24-25 kwietnia 2014 r., Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu,.

wyłoszony referat: Zmiany przepływów międzygałęziowych w rolnictwie nowych krajów członkowskich po integracji z Unią Europejską

38. Konferencja naukowa pt: ”Agrobiznes 2014. Rozwój agrobiznesu w okresie 10 lat przynależności Polski do Unii Europejskiej”, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, 8-10 lipca 2014 r.

wyłoszony referat: Struktura agrobiznesu w Polsce i jego znaczenie w gospodarce w kontekście integracji z UE

39. XIVth Kongres Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnych (European Association of Agricultural Economists), pt. “Agri-food and rural innovations for healthier societies”, Ljubljana, Słowenia, 26-29.08.2014 rok.

wyłoszony referat: The share of agribusiness in national economy in relation to the level of economic development in the European Union Countries

40. Międzynarodowa konferencja naukowa nt., „Współczesna ekonomia wsi i rolnictwa a dziedzictwo Władysława Grabskiego” zorganizowana przez Katedrę Ekonomii i Polityki Gospodarczej SGGW w Warszawie, Warszawa, 4.XII.2014 rok.

wyłoszony referat: Wydatki na żywność w warunkach kryzysu finansowego w wybranych krajach Unii Europejskiej

III. Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz informacja o współpracy międzynarodowej habilitanta

A) Uczestnictwo w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych

BRAK

B) Aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych (inny niż wymieniony w punkcie I)

1. Konferencja Naukowa pt.: „Wieś, rolnictwo i gospodarka żywnościowa po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej”, 21 maja 2004 r., Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Warszawie

2. Seminarium: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 03.04.2010 rok, Warszawa.

4. Konferencja naukowa pt.: „Rozwój sektora rolno-spożywczego w Polsce na tle tendencji światowych”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 12-10 grudnia 2008 r., Pułtusk.

5. Konferencja: „Badania w naukach ekonomicznych i rozwój kadr – problemy merytoryczne, metodologiczne oraz formalno-prawne” Komitet Ekonomiki Rolnictwa PAN, Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW; Warszawa, 21 kwietnia 2009 r.

6. Konferencja naukowa pt.: „Przemiany strukturalne wsi i rolnictwa w wybranych krajach europejskich”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 1-3 czerwca 2009, Sterdyń.

7. Konferencja naukowa: „Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej”, 30.11– 2.12.2009 rok IERiGŻ PIB Warszawa, Dom Polonii w Pułtusk.
8. Jubileuszowa konferencja naukowa pt.: „Agroekonomia w warunkach rynkowych-problemy i wyzwania” 40-lecie pracy naukowej Profesora Andrzeja Czyżewskiego oraz 10-lecie Katedry Makroekonomii i Gospodarki Żywnościowej, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 28 września 2010 r., Poznań.
9. Międzynarodowa konferencja naukowa pt.: „Sektor żywnościowy Unii Europejskiej po ostatnich rozszerzeniach - wnioski dla przyszłej WPR”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 14-16 czerwca 2011 r., Rajgród.
10. Międzynarodowa konferencja naukowa pt.: „Konkurencyjność gospodarki żywnościowej w warunkach globalizacji i integracji europejskiej”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 5-7 grudnia 2011 r., Pułtusk.
11. Międzynarodowa konferencja naukowa pt.: „Propozycje rozwiązań WPR 2013+ a konkurencyjność gospodarki żywnościowej i obszarów wiejskich”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 18-20 czerwca 2012 r., Kazimierz Dolny.
12. Międzynarodowa konferencja pt.: „Ekonomiczne, społeczne i instytucjonalne czynniki wzrostu w sektorze rolno-spożywczym w Europie”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB; 10-12 grudnia 2012 r.; Ciechocinek.
13. Międzynarodowa konferencja pt.: „Nowe rozwiązania WPR 2013+ wobec wyzwań rolnictwa krajów członkowskich UE”. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB. 10-12 czerwca 2013 r., Suchedniów.
14. Międzynarodowa konferencja pt. „Nowa polityka rolna UE - kontynuacja czy rewolucja?” w Jachrance. 9-11 grudnia 2013 r. Organizatorem Konferencji był Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB.
15. Międzynarodowa Konferencja pt.: „Osiągnięcia i wyzwania w gospodarce żywnościowej i na obszarach wiejskich w 10 lat po rozszerzeniu UE”; Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB; Ossa koło Rawy Mazowieckiej; 12-14 maja 2014r.
- 16 Międzynarodowa Konferencja „WPR a konkurencyjność polskiego i europejskiego sektora żywnościowego”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, 26-28.11.2014 rok, Józefów.
- 17 Konferencja: “25 lat przemian w polskim rolnictwie”, MRiRW, Polagra food, Poznań, 29.09.2014 rok.
18. Konferencja makroregionalna pt.: „Przedsiębiorczość na wsi - współczesne wyzwania i koncepcja rozwoju”; 3 lutego 2015 r.; Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa (FDPA); Centrum Kongresowym Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu.

C) Udział w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych

XIII Kongres Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu ”Rynek rolny i żywnościowy w otoczeniu krajowym i międzynarodowym”, 13-16 września 2006 r., Katedra Ekonomiki Gospodarki Żywnościowej, Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, członek komitetu organizacyjnego.

D) Otrzymane nagrody i wyróżnienia inne niż wymienione w pkt II H

Nagroda zespołowa I stopnia JM Rektora Akademii Rolniczej w Poznaniu za wyróżniające się osiągnięcia dydaktyczne; Poznań; 6 grudnia 2006 rok..

E) Udział w konsorcjach i sieciach badawczych

BRAK

F) Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych oraz we współpracy z przedsiębiorcami, innymi niż wymienione w pkt II G

BRAK

G) Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

BRAK

H) Członkostwo w międzynarodowych i krajowych organizacjach oraz towarzystwach naukowych

1. Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (od 2000 roku)
2. European Association of Agricultural Economists (od 2014 roku)

I) Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki

1. Współautor rozdziału w Podręczniku dla studentów pozarolniczych kierunków studiów pt. *Propedeutyka produkcji rolniczej*, (red.) W. Poczta, W. Czubak, Cz. Muśnicki, J. Buczyński, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań 2013, ISBN 978-83-7160-683-0.
2. Poczta W., Mrówczyńska A. (2002): „Gospodarka żywnościowa w Wielkopolsce – kierunki jej rozwoju w aspekcie integracji z Unią Europejską” (W:) Wielkopolska Debata XXIII Kongresu Techników Polskich, Technika a Rozwój, NOT, Poznań, 52-67.

J) Opieka naukowa nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji

Opieka naukowa w charakterze promotora nad **29** studentami studiów jednolitych magisterskich i studiów II stopnia na kierunku Ekonomia, na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, którzy obronili prace magisterskie w latach 2005-2014.

Opieka naukowa w charakterze promotora nad **89** studentami studiów I stopnia na kierunkach Ekonomia oraz Finanse i Rachunkowość, na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu., którzy obronili prace licencjackie w latach 2005-2014 (w tym 20 studentów studiów I stopnia na kierunku Ekonomia w WSZ „Kadry dla Europy” w Poznaniu).

Kierownik przedmiotu i opracowanie programu przedmiotu:

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. :

Polityka gospodarcza - studia I stopnia kierunki: Ekonomia, Finanse i rachunkowość, Gospodarka przestrzenna, studia stacjonarne i niestacjonarne

Polityka pieniężna – studia II stopnia, kierunek Ekonomia, specjalność: Finanse w gospodarce żywnościowej, studia stacjonarne i niestacjonarne

Polityka fiskalna w rozwoju społeczno-gospodarczym - studia II stopnia, kierunek Ekonomia, specjalność: Finanse w gospodarce żywnościowej, studia stacjonarne i niestacjonarne

Agrobiznes w gospodarce narodowej studia II stopnia, kierunek Ekonomia, specjalność: Ekonomika gospodarki żywnościowej, studia stacjonarne i niestacjonarne,

Agrobiznes w gospodarce narodowej studia II stopnia kierunki: Rolnictwo, Technika Rolnicza i Leśna, studia stacjonarne

Prowadzone tylko ćwiczenia z przedmiotów: Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Polityka rolno-żywnościowa, Ekonomika gospodarki żywnościowej jednolite studia magisterskie, kierunek Ekonomia

Wyższa Szkoła Zawodowa „Kadry dla Europy” w Poznaniu:

Międzynarodowe stosunki gospodarcze - studia I stopnia kierunek Ekonomia, studia niestacjonarne

Polityka gospodarcza - studia I stopnia kierunek Ekonomia, studia niestacjonarne

Finanse publiczne i rynki finansowe - studia I stopnia kierunek Ekonomia, studia niestacjonarne

K) Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego

Imię i nazwisko doktoranta: mgr Ewelina Szuba-Barańska

Okres sprawowania opieki: od 2012 roku, otwarcie przewodu doktorskiego 7 lipca 2014 rok

Tytuł rozprawy doktorskiej: *Rozwój agrobiznesu krajów Europy Środkowo-Wschodniej po przystąpieniu do Unii Europejskiej*

Nazwa jednostki organizacyjnej kształcącej doktoranta: Wydział Ekonomiczno-Społeczny Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Charakter opieki naukowej: promotor pomocniczy

L) Staże w zagranicznych i krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

wrzesień 2004 rok, Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Department of Agricultural Economics.

Ł) Kursy i szkolenia w zagranicznych ośrodkach naukowych

Summer School in Agriculture and Applied Economics pt. “Future Rural Development in the Enlarged European Union”. Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Department of Agricultural Economics. (wrzesień 2004 rok)

M) Wykonane ekspertyzy lub inne opracowania na zamówienie

1. Czubak W., Poczta W., Sadowski A., Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Sposób wdrażania płatności dla młodych rolników, ekspertyza dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie
2. Czubak W., Poczta W., Sadowski A., Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Preferencyjne warunki udziału „małych” gospodarstw w systemie płatności bezpośrednich, ekspertyza dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie

3. Pocza W., Baer-Nawrocka A., Kiryluk-Dryjska E., Pawlak K., Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Konsekwencje odejścia od kwotowania produkcji mleka, ekspertyza dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie
4. Pocza W., Baer-Nawrocka A., Kiryluk-Dryjska E., Pawlak K., Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Konsekwencje odejścia od kwotowania produkcji cukru, ekspertyza dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie
5. Mrówczyńska-Kamińska A. (2013): Próba wykorzystania bilansów przepływów międzygałęziowych dla badania zrównoważenia w sektorze rolno-żywnościowym w Polsce, ekspertyza wykonana dla Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB, w Warszawie.

N) Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

- Członek Komisji Konkursowej na przeglądzie Studenckich Kół Naukowych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
- Uczestnictwo w posiedzeniu Zespołu wspierającego prace w zakresie wdrożenia instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2013, MRiRW, Warszawa (13.XII.2013); Przygotowane i przedstawione referaty Konsekwencje odejścia od kwotowania produkcji mleka; Konsekwencje odejścia od kwotowania produkcji cukru.

O) Recenzowanie projektów międzynarodowych i krajowych

BRAK

P) Recenzowanie publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych

Recenzent publikacji w czasopiśmie *Więś i Rolnictwo* w 2013 roku

R) Inne osiągnięcia, nie wymienione w pkt III A – III P

1. Nagroda za wyróżniający poziom naukowy i prezentację artykułu na XX Kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 2013 rok, SERiA, Rzeszów.

S) Działalność organizacyjna

1. Sekretarz Studium Podyplomowego „*Działalność rolnicza w warunkach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej*” (od 2005 roku do chwili obecnej).
2. Sekretarz Studium Podyplomowego „*Integracja Europejska – Agrobiznes i Obszary Wiejskie*” (od 2002 roku do chwili obecnej).
3. Członek Rady Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – od 2007 roku do obecnie.
4. Przygotowywanie Planów dydaktycznych i Sprawozdań z Działalności Dydaktycznej dla Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie; na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.
5. Członek kierunkowego Zespołu ds. Jakości kształcenia na kierunku Ekonomia na studiach I i II stopnia, na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.
6. Członek Zespołu ds. Oceny Studiów Podyplomowych w dziedzinie nauk ekonomicznych na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.
7. Współorganizowanie Nocy Naukowców na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu; gra edukacyjna „Exploring agribusiness”, 27.09.2013 i 28.09.2014 rok.

8. Promocja Wydziału Ekonomiczno-Społecznego w Poznaniu; wyjazdy do szkół średnich: Zespół Szkół w Mogilnie; Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Żninie, Zespół Szkół w Bielicach i Zespół Szkół Ekonomiczno-Handlowych w Żninie.
9. Kierownik Katedry Ekonomii i członek Senatu w Wyższej Szkole Zawodowej „Kadry dla Europy” (obecnie WSTH „Kadry dla Europy”) w Poznaniu, lata 2005-2014.
10. Przewodnicząca Komisji Stypendialnej w Wyższej Szkole Zawodowej „Kadry dla Europy” (obecnie WSTH „Kadry dla Europy”) w Poznaniu, lata 2005-2014.

*Aldona Mrowczyńska
Kamińska*